

พระสมณสาสน์

Rosarium Virginis Mariae

ของสมเด็จพระสันตะปาปา ยอห์น ปอล ที่ 2

ถึงบรรดาพระสังฆราช บรรพชิตและสัตบุรุษ เรื่องการสวดสายประคำ

อารัมภบท

1) การสวดสายประคำถึงพระนางพรหมจารีมารีย์ มีพระจิตเจ้าทรงคอยแนะนำ ค่อยๆเป็นรูปร่างขึ้นมาในศตวรรษที่สอง (หรือหลัง ค.ศ. 1000) นักบุญจำนวนมากรักการภาวนาแบบนี้ พระศาสนจักรผู้มีอำนาจสอนก็ส่งเสริมเชิญชวนคริสตชนให้ภาวนาด้วย แม้การสวดสายประคำจะเป็นการภาวนาที่ค่อยๆ แต่ก็มีพลังลึกซึ้ง และเมื่อศตวรรษที่ 3 นี้กำลังเริ่ม การภาวนาแบบนี้ก็ยังมีพลังหมายใหญ่หลวงเพื่อจะก่อให้เกิดความศักดิ์สิทธิ์ในพระศาสนจักร การสวดสายประคำซึมซาบเข้าไปในชีวิตฝ่ายจิตประจำวันของคริสตชนได้โดยง่าย แม้เวลาจะผ่านไปสองพันปีแล้ว ชีวิตคริสตชนที่กำลังเดินทางก็ยังมิได้สูญเสียความสดใสเหมือนเมื่อเริ่มแรก เมื่อพระจิตของพระเจ้าทรงเชิญชวนให้ “ออกไปยังที่ลึก” (*duc in altum*) เพื่อจะประกาศ หรือตะโกน ให้โลกได้รู้ว่าพระเยซูคริสตเจ้าคือองค์พระผู้เป็นเจ้าและพระผู้กอบกู้ ทรงเป็น “หนทาง ความจริง และชีวิต” (ยน 14:6) ทรงเป็น “จุดหมายของประวัติศาสตร์มนุษยชาติ และทรงเป็นจุดหมายที่ความปรารถนาของประวัติศาสตร์และอารยธรรมของมนุษยชาติมุ่งไปหา”

แม้ว่าการสวดสายประคำจะมีลักษณะเป็นการภาวนาถึงแม่พระ แต่อันที่จริงแล้วเป็นการภาวนาที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมนี้มีส่วนประกอบเรียบง่ายก็จริง แต่ก็ถ่ายทอดคำสอนของพระวรสารได้ครบบริบูรณ์อย่างลึกซึ้ง จนกล่าวได้ว่าเป็นการย่อข่าวดีของพระวรสาร การสวดสายประคำสะท้อนคำภาวนาของพระแม่มารีย์ในบท Magnificat สรรเสริญพระเจ้าสำหรับงานไถ่กู้มนุษยชาติ ซึ่งเริ่มขึ้นตั้งแต่เมื่อพระบุตรทรงรับธรรมชาติมนุษย์ในพระครรภ์ของพระนางพรหมจารี เมื่อบรรดาคริสตชนสวดสายประคำ เขาเป็นเสมือนศิษย์ของพระแม่มารีย์ คอยฟังพินิจดูพระพักตร์อันงดงามของพระคริสตเจ้า และสัมผัสกับความรักอันลึกซึ้งของพระองค์ อาศัยการสวดสายประคำ บรรดาสัตบุรุษผู้มีความเชื่อรับพระพรทานอย่างอุดมสมบูรณ์ ประหนึ่งว่าได้รับจากพระหัตถ์ของพระมารดาของพระผู้ไถ่โดยตรง

สมเด็จพระสันตะปาปาในอดีตกับการสวดสายประคำ

2) สมเด็จพระสันตะปาปาองค์ก่อนๆหลายองค์เคยให้ความสำคัญแก่การภาวนาแบบนี้อย่างมาก ข้าพเจ้าน่าจะกล่าวเป็นพิเศษในเรื่องนี้ ถึงสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 ซึ่งทรงประกาศพระสมณสาสน์ *Supremi Apostolatus Officio* เมื่อวันที่ 1 กันยายน ค.ศ. 1883 เอกสารฉบับนี้มีคุณค่าอย่างมากเป็นคำสอนครั้งแรกในหลายๆครั้งที่พระองค์ทรงกล่าวถึงการภาวนาแบบนี้ พระองค์ทรงเสนอแนะการสวดสายประคำว่าเป็นอาวุธที่มีประสิทธิภาพเพื่อต่อสู้กับความชั่วร้ายต่างๆที่กำลังคุกคามสังคมมนุษย์ นับตั้งแต่สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เป็นต้นมา สมเด็จพระสันตะปาปาหลายพระองค์ก็ทรงส่งเสริมการสวดสายประคำอย่างเด่นชัด ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวเป็นพิเศษถึงท่านบุญราศี ยอห์นที่ 23 และโดยเฉพาะ

สมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ซึ่งทรงเห็นพ้องกับคำสอนของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ในพระสมณสาสน์ *Marialis Cultus* และทรงเน้นว่าการสวดสายประคำเป็นการภาวนาที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง และมีลักษณะสอดคล้องกับพระวรสาร

โดยส่วนตัว ข้าพเจ้าก็เชิญชวนอยู่บ่อยๆ ให้สวดสายประคำ การภาวนาแบบนี้มีที่สำคัญในชีวิตฝ่ายจิตของข้าพเจ้านับตั้งแต่วัยเยาว์ ข้าพเจ้ายังจำเรื่องนี้ได้แม่นยำเมื่อข้าพเจ้ากลับไปเยี่ยมประเทศโปแลนด์ และโดยเฉพาะเมื่อไปเยี่ยมสักการสถานแห่ง Kalwaria เมื่อไม่นานมานี้ สายประคำเป็นเพื่อนร่วมชีวิตของข้าพเจ้า ทั้งในยามชื่นชมยินดี และในยามประสบความยุ่งยาก เมื่อมีปัญหายุ่งยาก ข้าพเจ้าก็สวดสายประคำ และเมื่อสวดแล้วข้าพเจ้าก็พบความบรรเทาใจเสมอ เมื่อ 24 ปีก่อน คือเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 1978 ยังไม่ถึงสองสัปดาห์หลังจากที่ข้าพเจ้าได้รับเลือกให้เป็นผู้สืบตำแหน่งต่อจากนักบุญเปโตร ข้าพเจ้ายอมรับอย่างชัดเจนว่า “การสวดสายประคำเป็นการภาวนาที่ข้าพเจ้าชอบมาก เป็นการภาวนาที่วิเศษสุด วิเศษในความเรียบง่ายและในความลึกซึ้ง [.....] อาจกล่าวได้ว่าสายประคำเป็นประหนึ่งการภาวนาและอรรถาธิบายบทสุดท้ายของสังฆกรรมบุญ *Lumen Gentium* ของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เป็นบทที่กล่าวถึงบทบาทพิเศษของพระมารดาของพระเจ้าในพระธรรมล้ำลึกเรื่องพระคริสตเจ้าและพระศาสนจักร เมื่อกล่าวถ้อยคำของบท “วันทามาริอา” เหตุการณ์สำคัญๆ ในพระชนมชีพของพระเยซูคริสตเจ้าดูเหมือนว่ากำลังผ่านมาต่อหน้าต่อตาวิญญูณของเรา รวมเป็นชุดประกอบด้วยธรรมล้ำลึกแห่งความยินดี แห่งพระทรมาน และพระสิริรุ่งโรจน์ อาจกล่าวได้ว่าเหตุการณ์เหล่านี้ช่วยให้เรามีชีวิตสัมพันธ์กับพระเยซูเจ้าผ่านทางดวงหทัยของพระมารดาของพระองค์ ในขณะที่สวดสายประคำ ใจของเราจะนำเอาเหตุการณ์ทุกอย่างซึ่งรวมกันเป็นชีวิตของแต่ละคน แต่ละครอบครัว แต่ละชาติ ซึ่งรวมกันเป็นชีวิตของพระศาสนจักรและของมวลมนุษยชาติ เข้ามารวมไว้ในสวดสายประคำ ได้แก่ความหวังโยที่เรามีต่อตนเองและต่อเพื่อนพี่น้อง โดยเฉพาะผู้ที่ใกล้ชิดที่เรารักมากที่สุด การสวดสายประคำที่เรียบง่ายนี้จึงสอดคล้องกับชีวิตมนุษย์เสมือนว่าตนเป็นจังหวัดเดียวกัน”

พี่น้องทั้งหลาย ในปีแรกที่รับตำแหน่งพระสันตะปาปา ข้าพเจ้าเคยกล่าวถ้อยคำเหล่านี้ถึงการสวดสายประคำประจำวัน บัดนี้ขณะที่ข้าพเจ้ากำลังเริ่มปีที่สี่สิบห้าในตำแหน่งสืบต่อจากนักบุญเปโตร ข้าพเจ้าก็ปรารถนาจะทำเช่นเดียวกัน ในช่วงหลายปีที่ผ่านมา ข้าพเจ้าได้รับพระพรพรทานมากมายจากพระนางพรหมจารีผ่านการสวดสายประคำ วิญญูณข้าพเจ้าประกาศความยิ่งใหญ่ของพระเจ้า ข้าพเจ้าปรารถนาใช้ถ้อยคำของพระมารดาผู้ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งเพื่อขอบพระคุณองค์พระผู้เป็นเจ้า ข้าพเจ้าได้มอบตำแหน่งหน้าที่พระสันตะปาปาไว้ในความคุ้มครองของพระนาง “ข้าพเจ้าเป็นของพระนางทั้งหมด” (*Totus tuus!*)

ช่วงเวลาตั้งแต่เดือนตุลาคม 2002 ถึงเดือนตุลาคม 2003 เป็นปีแห่งสายประคำ

3) สืบเนื่องต่อจากประสบการณ์แห่งปีปีติมหากาญ์ ข้าพเจ้าได้ให้ข้อคิดในสมณสาสน์ *Novo Millennio Ineunte* เชิญชวนประชากรของพระเจ้าให้ “เริ่มต้นใหม่อีกครั้งหนึ่งจากพระคริสตเจ้า” บัดนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นต้องให้ข้อคิดเรื่องการสวดสายประคำ เป็นประหนึ่งภาคผนวกเกี่ยวกับพระแม่มารีย์ของสมณสาสน์ฉบับนั้นด้วย เป็นการเชิญชวนให้เพ่งพินิจดูพระพักตร์ของพระคริสตเจ้า โดยเรียนรู้จัก

พระองค์พร้อมกับพระมารดาของพระองค์ การสวดสายประคำมิใช่อะไรอื่นนอกจาก การเพ่งพินิจดูพระ พักตร์ของพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มาเรีย ข้าพเจ้าใคร่จะใช้โอกาสที่พระสมณสาสน์ของสมเด็จพระ สันตะปาปาเลโอที่ 13 จะมีอายุครบ 120 ปีในไม่ช้านี้ เพื่อเชิญชวนย้าให้เห็นความสำคัญของสายประคำ และส่งเสริมการสวดสายประคำในชุมชนคริสตชนต่างๆ เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าจึงขอประกาศให้ปีนี้ตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2002 ถึงเดือนตุลาคม 2003 เป็นปีแห่งสายประคำ

ข้าพเจ้าเชิญชวนกลุ่มคริสตชนแต่ละกลุ่ม ให้มีความคิดริเริ่มในการนำข้อเสนอแนะนี้ไปปฏิบัติ ข้าพเจ้าไม่ต้องการจะขัดขวางโครงการงานอภิบาลของพระศาสนจักรท้องถิ่นแต่ละแห่ง แต่ปรารถนาที่จะ ทำให้โครงการเหล่านั้นสมบูรณ์ขึ้น ข้าพเจ้ามั่นใจว่าข้อเสนอของข้าพเจ้านี้จะได้รับการต้อนรับอย่างเต็ม ใจทันที ถ้าจะพิจารณาความหมายสมบูรณ์ของการสวดสายประคำแล้วก็จะเห็นว่าการสวดสายประคำ เข้าถึงแก่นแท้ของชีวิตคริสตชนทีเดียว การสวดแบบนี้เป็นวิธีการง่ายๆ แต่มีผลอย่างมากทางด้านจิตใจ เป็นการอบรมความเชื่อให้แก่ละคนรู้จักเพ่งพินิจ เป็นการเสริมสร้างประชากรของพระเจ้าและเป็นการ ประกาศข่าวดีแบบใหม่ ข้าพเจ้ายินดีที่จะกล่าวย้าเรื่องนี้ด้วยในโอกาสครบรอบปีที่ 40 ของการเปิด ประชุมสภาสังคายนาวาติกันครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 1962 ซึ่งเป็น “พระหรรษทานยิ่งใหญ่” ที่พระ จิตเจ้าประทานแก่พระศาสนจักรในสมัยของเรา

ข้อโต้แย้งต่อต้านการสวดสายประคำ

4) ข้อเสนอของข้าพเจ้าเหมาะกับเวลาที่เดียว ดังจะเห็นได้จากเหตุผลหลายประการ เหตุผล ประการแรกคือความจำเป็นต้องเผชิญกับวิกฤตการณ์ของสายประคำ สภาพการณ์ทางประวัติศาสตร์และ เทววิทยาในปัจจุบันทำให้หลายคนเข้าใจผิด ไม่เห็นความสำคัญ และเพราะฉะนั้นจึงไม่ค่อยจะสั่งสอน อนุชนต่อไปในศตวรรษใหม่ บางคนคิดว่าการที่สภาสังคายนาวาติกันที่ 2 เน้นความสำคัญอย่างยิ่งของ พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งก็เป็นการถูกต้องนั้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญน้อยลงแก่การสวดสายประคำ ถึง กระนั้นสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ก็ทรงชี้ชัดว่าการสวดภาวนาแบบนี้ไม่ขัดกับพิธีกรรม แต่ช่วย พยุงพิธีกรรมไว้ เพราะเป็นเสมือนการปูทางที่ดีเลิศไปสู่พิธีกรรมและเป็นการสะท้อนพิธีกรรม ช่วยให้ ประชาชนร่วมใจกับพิธีกรรมได้เต็มที่ และได้รับประโยชน์ฝ่ายจิตสำหรับชีวิตประจำวันด้วย

อาจมีบางคนที่เกรงว่าการสวดสายประคำไม่ส่งเสริมศาสนสัมพันธ์ เพราะมีลักษณะเกี่ยวกับแม่ พระอย่างเด่นชัด อันที่จริง สภาสังคายนาถวาทถึงการสวดสายประคำว่าเป็นวิธีแสดงคารวะต่อพระมารดา ของพระเจ้า นำเราโดยตรงไปถึงแก่นความเชื่อของคริสตชนที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง ดังที่สังฆ ธรรมนูญ *Lumen Gentium* (ข้อ 66) กล่าวไว้ว่า “เมื่อพระมารดาได้รับความเคารพ พระบุตร...ก็เป็นที่รู้จัก ได้รับความรักและได้รับพระสิริรุ่งโรจน์ด้วย” ถ้าทุกคนเข้าใจความหมายของการสวดสายประคำให้ ถูกต้องเสียใหม่ สายประคำก็จะเป็นการช่วยเหลือ ไม่ใช่อุปสรรคของศาสนสัมพันธ์แต่ประการใด

หนทางนำไปสู่การเพ่งพินิจ

5) แต่เหตุผลสำคัญที่สุดที่ต้องส่งเสริมการสวดสายประคำก็คือกิจกรรมนี้เป็นวิธีการที่มี ประสิทธิภาพที่สุดในการหล่อเลี้ยงคริสตชนผู้มีความเชื่อ ให้รู้หน้าที่ที่จะเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกของ

คริสตศาสนา ข้าพเจ้ากล่าวไว้แล้วในสมณสาสน์ *Novo Millennio Ineunte* ว่าการเพ่งพินิจธรรมล้ำลึก เช่นนี้เป็น “การฝึกอบรมในความศักดิ์สิทธิ์” เราจำเป็นต้องมีชีวิตคริสตชนที่รู้จักภาวนาอย่างดี แม้สังคมปัจจุบันจะมีสัญญาณหลายประการชี้ในทางตรงข้าม แต่ก็รับอิทธิพลมาจากศาสนาอื่น ๆ แสดงให้เห็น ความต้องการชีวิตฝ่ายจิตด้วย ชุมชนคริสตชนจึงจำเป็นต้องเป็น “สำนักอบรมให้รู้จักภาวนาอย่างแท้จริง” ยิ่งกว่าในสมัยใด

การสวดสวดสวดประคำนับได้ว่าเป็นการภาวนาที่ดีที่สุด และงดงามที่สุดในธรรมเนียมการเพ่งพินิจแบบคริสตชน การสวดสวดสวดประคำมีกำเนิดและพัฒนาขึ้นในโลกตะวันตกก็จริง แต่ก็มีลักษณะเฉพาะ เป็นการภาวนาแบบคิดคำนึง อาจกล่าวได้ว่าตรงกับ “การภาวนาด้วยใจ” (prayer of the heart) หรือ “การภาวนาพระเยซูเจ้า” (Jesus prayer) ซึ่งเป็นที่นิยมในโลกของคริสตชนจารีตตะวันออก

การภาวนาเพื่อสันติภาพและสำหรับครอบครัว

6) เหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่นานมานี้ยังเป็นโอกาสเหมาะ ที่จะเน้นความสำคัญของการสวดสวดสวดประคำขึ้นมาอีก ก่อนอื่นหมด เราจำเป็นต้องวอนขอสันติภาพจากพระเจ้า สมเด็จพระสันตะปาปาอองค์ก่อนๆ และข้าพเจ้าเองด้วย เคยเสนอแนะหลายต่อหลายครั้งให้สวดสวดสวดประคำเพื่อวอนขอสันติภาพ พอเริ่มสหัสวรรษใหม่ก็มีเหตุการณ์น่ากลัวเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2001 เป็นสหัสวรรษที่เห็นการฆ่าฟันและความรุนแรงเกิดขึ้นในที่ต่างๆ ในโลกแทบทุกวัน การย่ำให้สวดสวดสวดประคำจึงเป็นการเพ่งพินิจถึงธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเป็น “องค์สันติของเรา ทรงกระทำให้ทั้งสองฝ่ายเป็นหนึ่งเดียว โดยทรงทำลายกำแพงที่แบ่งแยก คือการเป็นศัตรูกัน” (อฟ 2:14) เพราะฉะนั้น เราจะสวดสวดสวดประคำไม่ได้ ถ้าไม่รู้สึกรว่าเรามีพันธกิจชัดเจนในอันที่จะเสริมสร้างสันติภาพ โดยเฉพาะในแผ่นดินถิ่นกำเนิดของพระเยซูเจ้า ซึ่งยังมีความรุนแรงคุกรุ่นอยู่และเป็นที่รักของคริสตชนทุกคน

นอกจากนั้น เหตุผลสำคัญและเร่งด่วนที่จะต้องภาวนายังเกิดจากปัญหาอีกประการหนึ่งของสมัยปัจจุบัน นั่นคือปัญหาครอบครัวซึ่งเป็นหน่วยเล็กสำคัญที่สุดของสังคม ในปัจจุบัน อนาคตของสถาบันพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับสังคมและอนาคตของสังคมนี้ กำลังถูกคุกคามอย่างน่ากลัวจากพลังที่สร้างความแตกแยก อันสืบเนื่องมาจากความคิดทางปรัชญาและแนวปฏิบัติประจำวัน การรื้อฟื้นธรรมเนียมสวดสวดสวดประคำในครอบครัวคริสตชน จึงเป็นกิจกรรมในข่ายงานอภิบาลครอบครัว ซึ่งจะช่วยต่อต้านพลังบ่อนทำลายสังคมในสมัยของเราได้อย่างมีประสิทธิภาพ

“นี่คือแม่ของท่าน” (ยอน 19:27)

7) เครื่องหมายหลายประการบอกเราว่า แม้ในปัจจุบันนี้ พระนางพรหมจารีก็ยังคงทรงปรารถนาแสดงความเอาพระทัยใส่เราเยี่ยงมารดาผ่านทาง การสวดสวดสวดประคำ เพราะองค์พระผู้ไถ่ก่อนจะสิ้นพระชนม์ ทรงมอบสมาชิกทุกคนของพระศาสนจักรไว้ในบुकคูลของศิษย์ที่ทรงรัก “แม่ นี่คือลูกของแม่” (ยอน 19:26) ทุกคนทราบดีว่าในศตวรรษที่ 19 และ 20 พระมารดาของพระคริสตเจ้าทรงแสดงองค์ให้ให้เห็นและตรัสกับเราหลายครั้ง เพื่อเตือนประชากรของพระเจ้าให้ใช้การภาวนาเพ่งพินิจแบบนี้ ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวเป็นพิเศษถึงการประจักษ์ที่เมืองลัวร์ดิสและฟาติมา ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อชีวิตคริสตชนและ

พระศาสนจักรได้รับรองแล้ว สักการสถานทั้งสองแห่งนี้จึงมีผู้จาริกแสวงบุญไปเป็นจำนวนมากเพื่อแสวงหาความบรรเทาใจและความหวัง

พยานที่นำหน้าเราไปก่อน

8) ข้าพเจ้าคงจะไม่อาจกล่าวนามของบรรดานักบุญทุกท่านที่พบว่า การสวดสายประคำเป็นหนทางไปพบความศักดิ์สิทธิ์แท้จริง น่าจะพอแล้วที่จะกล่าวถึงนักบุญหลุยส์มารีย์ กรีญอง เดอมงฟอร์ต ผู้เขียนผลงานดีเลิศเกี่ยวกับการสวดสายประคำ และถ้าจะให้ใกล้เคียงกับเรายิ่งขึ้น คุณพ่อปีโอ ที่ข้าพเจ้ารู้สึกยินดียิ่งที่ได้ประกาศแต่งตั้งท่านให้เป็นนักบุญ ผู้มีพรพิเศษในการส่งเสริมการสวดสายประคำอย่างจริงจัง อีกท่านหนึ่งก็คือบุญราศีบาร์โทโล ลองโก ความก้าวหน้าในความศักดิ์สิทธิ์ของท่านสืบเนื่องมาจากเสียงที่ท่านได้ยินในสวนลึกของจิตใจว่า “ผู้ใดส่งเสริมความศรัทธาต่อการสวดสายประคำ ผู้นั้นจะได้รับความรอดพ้น” จากเสียง دلใจนี้ท่านรู้สึกว่พระเจ้าทรงเรียกท่านให้สร้างวัดถวายเป็นแม่พระแห่งสายประคำที่เมืองปอมเปอี ใกล้กับซากปรักหักพังของเมืองที่เคยได้รับข่าวดีของพระวรสารไม่นานก่อนที่จะถูกภูเขาไฟวิสุเวียสถล่มทับในปี ค.ศ. 79 และเพิ่งถูกขุดคุ้ยขึ้นมาจากถ้ำถ้ำที่กลบทับถมอยู่เป็นเวลาหลายศตวรรษ แสดงให้เห็นอารยธรรมของผู้คนในอดีตทั้งในด้านสว่างและด้านมืด ท่านบุญราศีบาร์โทโล ลองโกได้ทำงานตลอดชีวิตของท่าน และส่งเสริมการสวดสายประคำซึ่งเป็นการภาวนาแบบเพ่งพินิจที่มีพระคริสตเจ้าเป็นศูนย์กลาง โดยเฉพาะอาศัยกิจศรัทธา “วันเสาร์สิบห้าเสาร์” ทำให้ท่านได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 ซึ่งได้รับพระนามว่า “พระสันตะปาปาแห่งสายประคำ”

บทที่หนึ่ง เพลงพิณจพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มาเรีย

พระพักตร์เปล่งรัศมีดวงอาทิตย์

9) “พระวรกายของพระองค์เปลี่ยนไปต่อหน้าเขา พระพักตร์เปล่งรัศมีดวงอาทิตย์” (มธ 17:2) เหตุการณ์การสำแดงพระองค์อย่างรุ่งเรืองที่อัครสาวกทั้งสามองค์ คือเปโตร ยากอบและยอห์นได้เห็น ความมั่งคั่งของพระเจ้าผู้ไถ่กู้ที่พระวรสารเล่าไว้นี้ นับได้ว่าเป็นรูปวาดที่คริสตชนควรจะเพ่งพิณอยู่เสมอ การเพ่งดูพระพักตร์ของพระคริสตเจ้า เพื่อจะแลเห็นพระธรรมล้ำลึกของพระองค์ในเหตุการณ์ประจำวัน การรับรู้พระมหามานที่ทรงรับขณะทรงพระชนม์อยู่ในโลกนี้ เพื่อจะเห็นพระสิริรุ่งโรจน์นิรันดร์ที่ทรงเผยให้เห็นตลอดไป เมื่อทรงกลับคืนพระชนม์ชีพ และประทับอย่างรุ่งโรจน์เบื้องขวาของพระบิดาเจ้า เป็นภารกิจของคริสตชนทุกคน จึงเป็นภารกิจของเราแต่ละคนด้วย เมื่อเราเพ่งพิณพระพักตร์ของพระคริสตเจ้า เราก็เปิดตัวเพื่อรับเอาธรรมล้ำลึกของชีวิตพระตรีเอกภาพ สัมผัสความรักของพระบิดาและความชื่นชมยินดีของพระจิตเจ้า สมตามวาจาของนักบุญเปาโลที่ว่า “เราทุกคน (เมื่อมองดูพระสิริรุ่งโรจน์ขององค์พระผู้เป็นเจ้า) จึงเปลี่ยนเป็นภาพลักษณ์เดียวกับพระองค์ ทวีความรุ่งโรจน์ยิ่งขึ้น เดชะองค์พระผู้เป็นเจ้าผู้ทรงเป็นพระจิต” (2 คร 3:18)

พระแม่มาเรียทรงเป็นแบบฉบับการเพ่งพิณ

10) พระแม่มาเรียทรงเป็นแบบฉบับยอดเยี่ยมของการเพ่งพิณพระคริสตเจ้า พระพักตร์ของพระบุตรนับได้ว่าเป็นพระพักตร์ของพระนางด้วย เหตุว่าพระคริสตเจ้าทรงปฏิสนธิในพระครรภ์ของพระนาง จึงรับรูปร่างเหมือนกันซึ่งชี้แสดงความใกล้ชิดกันทางจิตใจอีกด้วย ไม่มีใครอุทิศตนในการเพ่งพิณพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าอย่างใกล้ชิดเท่ากับพระแม่มาเรีย เมื่อทูตสวรรค์มาแจ้งสาร พระหทัยของพระนางก็หันไปหาพระองค์แล้วเมื่อพระนางปฏิสนธิพระองค์เดชะพระจิตเจ้า ในช่วงเวลาเก้าเดือนต่อมาพระนางต้องรู้สึกว่าการประทับอยู่ด้วยและต้องคิดคำนึงถึงลักษณะพระพักตร์และพระวรกายของพระองค์ ในที่สุดเมื่อทรงมีพระประสูติกาลที่เมืองเบธเลเฮม พระนางก็ทอดพระเนตรเห็นพระพักตร์ของพระบุตรของพระนางด้วยความเอ็นดู ขณะที่ “ทรงใช้ผ้าพันพระวรกายพระกุมาร แล้ววางพระองค์ไว้ในรางหญ้า” (ลก 2:7)

นับแต่นั้นเป็นต้นไป พระนางทรงมองพระบุตรและนมัสการพระองค์ด้วยความพิศวงอยู่ตลอดเวลา บางครั้งเป็นการมองด้วยความสงสัย เช่นในเหตุการณ์ที่พบพระองค์ในพระวิหาร “ลูกเอ๋ยทำไมจึงทำกับเราเช่นนี้” (ลก 2:48) บางครั้งเป็นการมองอย่างลึกซึ้งจนเข้าใจความรู้สึกที่ซ่อนเร้นของพระองค์และการตัดสินใจของพระองค์ก่อนด้วย เช่นที่หมู่บ้านคานา (เทียบ ยน 2:5) บางครั้งเป็นการมองที่เศร้าสลด โดยเฉพาะแทบไม้กางเขน ขณะนั้นการมองของพระนางเป็นการมองของมารดาขณะให้กำเนิดบุตร พระแม่มาเรียมิใช่เพียงมีส่วนร่วมพระมหามานและการสิ้นพระชนม์ของพระบุตรของพระนางเท่านั้น แต่ยังทรงรับบุตรใหม่ที่พระองค์ทรงมอบไว้ในบุคคลของศิษย์ที่ทรงรัก (เทียบ ยน 19:26-27) เข้าวันอาทิตย์ปัสกา การมองของพระนางเป็นการมองที่เปี่ยมด้วยความยินดีที่พระบุตรทรงกลับคืนพระชนม์

ชีพแล้ว และในที่สุดในวันเปเนเตกอสเต การมองของพระนางก็ได้รับการคลายจากพระจิตเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม เป็นการมองไปข้างหน้าด้วยความศรัทธาร้อนรน (เทียบ กจ 1:14)

ความทรงจำของพระแม่มารีย์

11) พระแม่มารีย์ทอดพระเนตรเห็นพระคริสตเจ้าอยู่ตลอดเวลา พระนางยังทรงเก็บรักษาพระวาจาทุกคำของพระองค์ด้วย “พระนางทรงเก็บเรื่องทั้งหมดเหล่านี้ไว้ในพระทัยและยังทรงค้ำนึ่งถึงอยู่” (ลก 2:19 เทียบ 2:51) ความทรงจำถึงพระเยซูเจ้า ซึ่งประทับแน่นในพระทัยของพระนาง อยู่กับพระนางเสมอ เชิญชวนให้พระนางคิดค้ำนึ่งในโอกาสต่าง ๆ แห่งชีวิตของพระนางเคียงข้างองค์พระบุตร ความทรงจำเหล่านี้ในแง่หนึ่งจึงเป็นเสมือน “สายประคำ” ที่พระนางทรงสวดอยู่ตลอดเวลาขณะที่ทรงพระชนม์อยู่ในโลกนี้

ในขณะนี้ก็เช่นเดียวกัน พระนางประทับอยู่ในนครเยรูซาเล็มแห่งสวรรค์ ที่บรรดาชาวสวรรค์ขับร้องสรรเสริญพระเจ้าด้วยความยินดี เหตุผลของคำขอบคุณและคำสรรเสริญของพระนางก็ยังเป็นเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลง เหตุผลเหล่านี้เป็นแรงบันดาลใจให้พระนางมีพระหทัยเยี่ยงมารดา เอาพระหทัยใส่ต่อพระศาสนจักรซึ่งกำลังเดินทางอยู่ในโลกนี้ และพระนางยังคงปฏิบัติภารกิจประกาศข่าวดีอยู่ต่อไป พระแม่มารีย์ทรงประกาศ “พระธรรมล้ำลึก” ของพระบุตรของพระนางอยู่อย่างไม่หยุดยั้ง ทรงปรารถนาให้การเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกเหล่านี้ได้บังเกิดผลช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น เมื่อชุมชนคริสตชนสวดสายประคำ ชุมชนนั้นๆ ก็สัมผัสกับความทรงจำและการเพ่งพินิจของพระแม่มารีย์

การสวดสายประคำเป็นการภาวนาแบบเพ่งพินิจ

12) เนื่องจากการสวดสายประคำเริ่มต้นจากประสบการณ์ของพระแม่มารีย์ จึงเป็นการภาวนาแบบเพ่งพินิจที่พิเศษสุด ถ้าหากว่าการสวดสายประคำขาดมิติการเพ่งพินิจนี้แล้ว ก็จะไม่มีความหมายอะไร ดังที่สมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ทรงเตือนไว้อย่างชัดเจนว่า “ถ้าการสวดสายประคำไม่มีการเพ่งพินิจ ก็เป็นเหมือนร่างกายไร้วิญญาณ และการสวดก็จะกลายเป็นการท่องสูตรอย่างเครื่องจักร ชัดกับคำเตือนของพระคริสตเจ้าที่ตรัสว่า “เมื่อท่านอธิษฐานภาวนา จงอย่าพูดซ้ำเหมือนคนต่างศาสนา เขาคิดว่าถ้าเขาพูดมาก พระเจ้าจะทรงสถับฟัง” (มธ 6:7) ลักษณะของการสวดสายประคำเรียกร้องให้เป็นการภาวนาที่ค่อยๆ ดำเนินไปช้าๆ มีเวลาให้แต่ละคนคิดค้ำนึ่งถึงพระธรรมล้ำลึกในพระชนม์ชีพของพระคริสตเจ้า โดยวิธีนี้ เราจะพบขุมทรัพย์สุดจะหยั่งถึงของธรรมล้ำลึกเหล่านี้ได้” (Marialis Cultus [2 กุมภาพันธ์ 1974] ข้อ 47)

เราน่าจะหยุดพิจารณาความคิดลึกซึ้งนี้ของสมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 เพื่อเข้าใจลักษณะและความหมายของการสวดสายประคำที่ว่าเป็นการภาวนาแบบเพ่งพินิจที่มีพระคริสตเจ้าทรงเป็นศูนย์กลางจริงๆ ได้ชัดเจนขึ้น

ระลึกถึงพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มารีย์

13) เป็นที่ทราบกันแล้วว่าการเพ่งพินิจของพระแม่มารีย์เป็นการระลึกถึง เราต้องเข้าใจว่าพระคัมภีร์ใช้คำนี้ (“ระลึกถึง” ภาษาฮีบรูว่า “zakar”) ในความหมายว่า “ทำให้กิจการที่พระเจ้าทรงกระทำใน

ประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นเป็นปัจจุบัน” พระคัมภีร์เป็นการบอกเล่าถึงกิจการต่างๆที่พระเจ้าทรงกระทำเพื่อช่วยมนุษย์ให้รอดพ้น และกิจการเหล่านี้เสร็จสมบูรณ์ในองค์พระคริสตเจ้า เหตุการณ์เหล่านี้จึงไม่เป็นเพียงเหตุการณ์ “ในอดีต” แต่ยังเป็นความรอดพ้น “ในปัจจุบัน” อีกด้วย เหตุการณ์เหล่านี้เป็นปัจจุบันเกิดขึ้นได้โดยเฉพาะในพิธีกรรม กิจการที่พระเจ้าทรงกระทำในอดีตหลายศตวรรษมาแล้ว มีผลไม่เฉพาะต่อผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์เท่านั้น แต่ยังคงมีผลนำพระพรพรทานให้แก่มนุษย์ต่อมาทุกสมัย เรื่องนี้ในแง่หนึ่งยังเป็นความจริงด้วยเมื่อเราเข้าสัมผัสกับเหตุการณ์เหล่านั้นด้วยความศรัทธา การ “ระลึกถึง” เหตุการณ์เหล่านี้ด้วยจิตตารมณ์ความเชื่อและความรัก จึงเป็นการที่เราเปิดใจรับพระพรพรทานซึ่งพระคริสตเจ้าทรงได้มาสำหรับเราโดยทางพระธรรมล้ำลึกแห่งพระชนมชีพ การสิ้นพระชนม์ และการกลับคืนพระชนมชีพของพระองค์

เพราะฉะนั้น ขณะที่ต้องกล่าวคำสอนของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ว่า พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ในฐานะที่เป็นการปฏิบัติพระภารกิจสมณะของพระคริสตเจ้า และเป็นการถวายคารวกิจอย่างเป็นทางการต่อพระเจ้า นับเป็น “จุดยอดสูงสุดที่ภารกิจของพระศาสนจักรจะต้องมุ่งไปให้ถึง และเป็นบ่อเกิดพลังทั้งหลายของพระศาสนจักรด้วย” (สังฆธรรมนูญ Sacrosanctum Concilium ข้อ 10) ยังมีความจำเป็นอีกด้วยที่จะต้องเตือนให้ระลึกว่าชีวิตจิต “ไม่จำกัดอยู่แต่เพียงการร่วมพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์เท่านั้น คริสตชนได้รับเชิญให้มาสวดภาวนารวมกันเป็นหมู่คณะก็จริง แต่เขาก็ต้องเข้าไปในห้องของตนเพื่ออธิษฐานภาวนาต่อพระบิดาเป็นการส่วนตัวด้วย (เทียบ มธ 6:6) อันที่จริง นักบุญเปาโลยังสอนให้คริสตชนอธิษฐานภาวนาอย่างสม่ำเสมอ (เทียบ 1 ทส 5:17) (SC ข้อ 12) การสวดสวดประจำโดยวิธีการเฉพาะของตนจึงเป็นวิธีการหนึ่งของการภาวนา “อย่างสม่ำเสมอ” ที่ว่านี้ ถ้าพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ในฐานะที่เป็นกิจกรรมของพระคริสตเจ้าและของพระศาสนจักร เป็น *กิจกรรมพิเศษที่สุดที่ช่วยให้รอดพ้น* การสวดสวดประจำในฐานะเป็น “การคิดคำนึง” พร้อมกับพระแม่มาเรียถึงพระคริสตเจ้า จึงเป็น *การเพ่งพินิจที่นำความรอดพ้นมาให้* ด้วย การสวดสวดประจำทำให้เราดื่มด่ำในธรรมล้ำลึกแห่งชีวิตของพระผู้ไถ่ จึงเป็นการประกันว่ากิจการที่ทรงกระทำและที่พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ทำให้เป็นปัจจุบันนี้ ถูกซึมซับให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของเราด้วย

เรียนรู้จักพระคริสตเจ้าจากพระแม่มาเรีย

14) พระคริสตเจ้าทรงเป็นพระปรมาจารย์ ทรงเป็นทั้งผู้เผยความจริงและเป็นความจริงที่ถูกเปิดเผย เราจึงต้องไม่เพียงเรียนรู้ความจริงที่ทรงสั่งสอนเท่านั้น แต่ยังต้องเรียน “ให้รู้จักพระองค์” ด้วยในเรื่องนี้ใครจะสอนเราได้ดีกว่าพระแม่มาเรียเล่า ถ้าพิจารณาจากด้านพระเจ้า พระจิตเจ้าทรงเป็นพระอาจารย์ภายในจิตใจ พระองค์ทรงสอนความจริงเกี่ยวกับพระคริสตเจ้าให้เราได้อย่างสมบูรณ์ (เทียบ ยน 14:26; 15:26; 16:13) แต่ทว่าในบรรดาสิ่งสร้างแล้วไม่มีผู้ใดรู้จักพระคริสตเจ้าได้ดีมากกว่าพระแม่มาเรีย ไม่มีใครจะนำเราให้เข้าไปรู้จักพระธรรมล้ำลึกของพระองค์ได้ดีกว่าพระมารดา

“เครื่องหมายอัศจรรย์” ประการแรกที่พระเยซูเจ้าทรงกระทำ – การเปลี่ยนน้ำให้เป็นเหล้าองุ่นในงานสมรสที่หมู่บ้านคานา – แสดงให้เห็นอย่างแจ่มชัดว่าพระแม่มาเรียทรงเป็นผู้สอน เมื่อพระนางบอก

ผู้รับใช้ให้ทำตามพระบัญชาของพระเยซูเจ้า (เทียบ ยน 2:5) เราคงคาดได้ว่าหลังจากที่พระเยซูเจ้าเสด็จสู่สวรรค์แล้ว พระนางทรงกระทำเช่นเดียวกันกับบรรดาศิษย์

เมื่อพระนางทรงรอคอยการเสด็จมาของพระจิตเจ้า อยู่ร่วมกับเขาทั้งหลาย และทรงให้กำลังใจเขาในพันธกิจครั้งแรก การคิดคำนึงถึงเหตุการณ์เหล่านี้แต่ละเหตุการณ์เมื่อสวดสายประคำร่วมกับพระแม่มาเรีย จึงเป็นวิธีการเรียนรู้จักพระคริสตเจ้า รู้ความลับของพระองค์ และเข้าใจหัวใจของพระองค์ประหนึ่งจาก “โรงเรียน” ของพระนาง

“โรงเรียน” นี้ของพระแม่มาเรียยังมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าเราคำนึงว่าพระนางทรงสอนเราโดยวอนขอพระพรของพระจิตเจ้าให้เราอย่างมากมาย และยังคงเป็นแบบอย่างแก่เราในการพัฒนาความเชื่อขณะเดินทางในโลกนี้ (เทียบ SC ข้อ 58) ขณะที่เราพิจารณาธรรมล้ำลึกแต่ละข้อเกี่ยวกับพระชนมชีพของพระบุตรของพระนาง พระนางก็ทรงเชิญชวนเราให้ทำเช่นเดียวกับที่พระนางทรงกระทำเมื่อทรงรับสารจากทูตสวรรค์ คือถ่อมตน ซักถามขอความสว่าง เพื่อจะจบการสนทนาโดยยอมรับด้วยความเชื่อ “ข้าพเจ้าเป็นผู้รับใช้ของพระเจ้า ขอให้เป็นไปกับข้าพเจ้าตามวาจาของท่านเถิด” (ลก 1:38)

เป็นเหมือนกับพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มาเรีย

15) ชีวิตจิตของคริสตชนมีเอกลักษณ์ดังนี้ คือศิษย์มีหน้าที่จะต้องทำตนให้เหมือนกับพระอาจารย์ของตนอย่างสมบูรณ์ที่สุด (เทียบ รม 8:29; ฟป 3:10,12) พระจิตเจ้าที่คริสตชนได้รับเมื่อรับศีลล้างบาปทำให้ผู้มีความเชื่อชิดสนิทกับพระคริสตเจ้า ประหนึ่งกิ่งอ่อนติดกับเถาอ่อน (เทียบ ยน 15:5) ทำให้เขาเป็นอวัยวะแห่งพระกายทิพย์ของพระคริสตเจ้า (เทียบ 1 คร 12:12; รม 12:5) ความเป็นหนึ่งเดียวกันแรกเริ่มนี้เรียกร้องให้มีความละม้ายคล้ายกันมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ศิษย์มีความประพฤติสอดคล้องกับ “เจตนารมณ์” ของพระคริสตเจ้ายิ่งขึ้นด้วย ดังที่นักบุญเปาโลเขียนในจดหมายถึงชาวฟิลิปปีว่า “ท่านทั้งหลายจงมีความรู้สึกนึกคิดเช่นเดียวกับที่พระคริสตเยซูทรงมีเถิด” (ฟป 2:5) ท่านอัครสาวกบอกว่าเราได้รับเรียกมาให้ “สวมพระเยซูคริสตเจ้าไว้” (เทียบ รม 13:14; กท 3:27)

การสวดสายประคำเป็นเสมือนการเดินทางฝ่ายจิตพร้อมกับพระแม่มาเรีย โดยมุ่งหน้าเพ่งพินิจพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าอยู่ตลอดเวลา จึงเรียกร้องให้เราละม้ายคล้ายกับพระองค์อาศัยความสัมพันธ์ที่เรียกได้ว่าเป็นมิตรภาพ ซึ่งจะนำชีวิตของเราเข้าไปในพระชนมชีพของพระคริสตเจ้าและทำให้เรามีความรู้สึกเล็กๆเหมือนพระองค์ ท่านบุญราศีบาร์โทโลมัส ลอนโก เขียนถึงเรื่องนี้ว่า “เพื่อนสองคนที่อยู่ด้วยกันบ่อยๆ ย่อมมีแนวโน้มที่จะมีนิสัยเหมือนกันฉันใด การที่เราได้อยู่กับพระเยซูเจ้าและพระนางพรหมจารีโดยรำพึงถึงธรรมล้ำลึกแห่งสายประคำ และมีชีวิตเดียวกันอาศัยศีลมหาสนิท ความถ่อมตนของเราก็จะทำให้เราเป็นเหมือนพระเยซูเจ้าและพระแม่มาเรีย และเรียนรู้จากแบบอย่างเลอเลิศนี้ เป็นคนถ่อมตน ยากจน ไม่โอ้อวด อดทน และมีความดีบริบูรณ์ได้ฉันนั้น”

ในกระบวนการทำตนให้สอดคล้องกับพระคริสตเจ้าอาศัยการสวดสายประคำนี้ เรามอบตัวเราให้พระมารดาพรหมจารีทรงดูแลโดยเฉพาะ พระนางทรงเป็นพระมารดาของพระคริสตเจ้าและแม้ว่าทรงเป็น “สมาชิกที่โดดเด่นเป็นพิเศษของพระศาสนจักร” (SC ข้อ 53) พระนางยังทรงเป็น “พระมารดาของพระศาสนจักร” อีกด้วย และเพราะฉะนั้น พระนางจึงทรง “ให้กำเนิด” บุตรจำนวนมากแก่พระกายทิพย์ของพระ

บุตรอยู่ตลอดเวลา พระนางทรงทำเช่นนี้ได้โดยการวอนขอพระเจ้าให้ประทานพระพรของพระจิตเจ้าแก่เขาเหล่านั้นอยู่ตลอดเวลา พระแม่มาเรียจึงทรงเป็นรูปแบบที่สมบูรณ์ของการเป็นมารดาของพระศาสนจักร

การสวดสายประคำนำเราให้เพ่งพินิจทางผานอยู่เคียงข้างพระแม่มาเรีย ขณะที่พระนางคอยเฝ้าดูพระคริสตเจ้าทรงค่อย ๆ เจริญวัยขึ้นที่บ้านนาซาเรธ การเพ่งพินิจเช่นนี้ช่วยให้พระนางใช้ความสามารถเช่นเดียวกันเพื่อฝึกฝนอบรมเราจนกระทั่ง “พระคริสตเจ้าจะปรากฏอยู่ในเราอย่างชัดเจน” (เทียบ กท 4:19) บทบาทนี้ของพระแม่มาเรีย ซึ่งอิงอยู่กับบทบาทของพระคริสตเจ้าและขึ้นกับบทบาทนี้โดยธรรมชาติ “จึงไม่ทำให้ความสัมพันธ์โดยตรงของผู้มีความเชื่อกับพระคริสตเจ้าด้อยลง แต่กลับเสริมให้มันคงยิ่งขึ้น” (SC ข้อ 60) ข้าพเจ้าเคยมีประสบการณ์ส่วนตัวมาแล้วด้วยถึงหลักการเด่นชัดนี้ที่สภาสังคายนาวัตกันที่ 2 ได้ประกาศไว้ ข้าพเจ้าจึงสรุปเป็นคติพจน์ของการเป็นสังฆราชของข้าพเจ้าว่า “ข้าพเจ้าทั้งหมดเป็นของท่าน” ใช่แล้ว คติพจน์นี้ได้รับพลังบันดาลใจจากคำสอนของท่านนักบุญหลุยส์มาเรีย กรีญอง เดอ มงฟอร์ต ท่านอธิบายบทบาทของพระแม่มาเรีย ในกระบวนการที่เราแต่ละคนทำตนให้ละม้ายคล้ายกับพระคริสตเจ้าไว้ดังนี้ “ความดีบริบูรณ์ทั้งหมดของเราตั้งอยู่บนการที่เรามีลักษณะเหมือนกับพระคริสตเจ้า มีความสัมพันธ์และถวายตนเป็นสิทธิ์ของพระองค์อย่างสมบูรณ์ เพราะฉะนั้นจึงไม่ต้องสงสัยว่าความศรัทธาที่มีรูปแบบสมบูรณ์ที่สุด คือความศรัทธาที่ทำให้เรามีลักษณะเหมือนกับพระเยซู คริสตเจ้า รวบรวมเราและถวายตัวของเราแต่พระองค์โดยสิ้นเชิง เนื่องจากว่าพระแม่มาเรียทรงมีลักษณะเหมือนพระเยซูคริสตเจ้ายิ่งกว่าสิ่งสร้างใดๆ จึงกล่าวได้ว่าในบรรดากิจศรัทธาทั้งหลายที่ยกถวายและทำให้วิญญาณมีลักษณะเหมือนองค์พระผู้เป็นเจ้ามากที่สุด ได้แก่ กิจศรัทธาต่อพระแม่มาเรีย พระมารดาศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์ วิญญาณดวงหนึ่งยังถวายตนแต่พระนางมากเท่าใด ก็ยิ่งถวายตนแต่พระเยซูคริสตเจ้ามากเท่านั้น” ไม่มีเมื่อใดนอกจากการสวดสายประคำที่พระชนมชีพของพระเยซูเจ้า และของพระแม่มาเรียรวมเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างลึกซึ้ง พระแม่มาเรียทรงพระชนม์ในพระคริสตเจ้าและเพื่อพระคริสตเจ้าเท่านั้น

วอนขอพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มาเรีย

16) พระเยซูเจ้าทรงเชิญชวนเราให้หันไปหาพระเจ้าไม่หยุดหย่อน โดยไว้วางใจว่าพระองค์จะทรงฟังเรา “จงขอเถิด แล้วท่านจะได้รับ จงแสวงหาเถิด แล้วท่านจะพบ จงเคาะประตูเถิด แล้วเขาจะเปิดประตูรับท่าน” (มธ 7:7) เหตุผลที่ทำให้คำภาวนาบังเกิดผลก็คือพระทัยดีของพระบิดา และการที่พระคริสตเจ้าทรงเป็นคนกลาง (เทียบ 1 ยน 2:1) รวมทั้งผลงานของพระจิตเจ้าที่ทรง “อธิษฐานภาวนาวอนขอแทนเรา... ตามพระประสงค์ของพระเจ้า” ด้วย (เทียบ รม 8:26-27) เพราะว่า “เราไม่รู้ว่าจะต้องอธิษฐานภาวนาขอสิ่งใดที่เหมาะสม” (รม 8:26) และหลายครั้งพระเจ้าไม่ทรงฟังคำภาวนาของเรา “เพราะเราวอนขอไม่ถูกต้อง” (เทียบ ยก 4:2-3)

พระแม่มาเรียเข้ามาช่วยเราด้วยคำอธิษฐานภาวนาเยี่ยงมารดา เพื่อสนับสนุนการอธิษฐานภาวนาที่พระคริสตเจ้าและพระจิตเจ้าทรงบันดาลให้ออกมาจากใจของเรา “คำอธิษฐานภาวนาของพระแม่มาเรีย

ส่งเสริมคำอธิษฐานภาวนาของพระศาสนจักร” ถ้าพระเยซูเจ้าคนกลางเพียงผู้เดียวทรงเป็นหนทางแห่งการอธิษฐานภาวนาของเรา พระแม่มารีย์ซึ่งเป็นภาพสะท้อนสุกใสบริสุทธิ์ของพระองค์ ก็ทรงเป็นผู้ชี้ทาง “นับตั้งแต่ที่พระแม่มารีย์ทรงร่วมงานของพระจิตเจ้าเป็นพิเศษ พระศาสนจักรต่าง ๆ ได้พัฒนาบทภาวนาของตนต่อพระมารดาของพระเจ้า โดยให้พระบุคคลของพระคริสตเจ้า ซึ่งแสดงออกในพระธรรมล้ำลึกต่าง ๆ ของพระองค์เป็นศูนย์กลาง” (คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก ข้อ 2675) พระวรสารกล่าวอย่างชัดเจนว่าคำวอนขอของพระแม่มารีย์มีผลตามที่ขอ เมื่อพระนางทูลพระเยซูเจ้าในงานสมรสที่หมู่บ้านคานาถึงความต้องการของผู้อื่นว่า “เขาไม่มีเหล้าองุ่นแล้ว” (ยน 2:3)

การสวดส่ายประคำเป็นทั้งการคิดคำนึงและการวอนขอ การอธิษฐานวอนขอพระชนนีพระเจ้าโดยไม่หยุดหย่อนออกมาจากความวางใจว่า การวอนขอของพระนางในฐานะมารดาจะได้รับทุกสิ่งจากดวงหทัยของพระบุตรของพระนาง พระนาง “ทรงฤทธิ์ทุกประการโดยพระพรหทาน” ตามสำนวนที่ท้าทาย (แต่ต้องเข้าใจให้ถูก) ของท่านบุญราศีบาร์โทโล ลองโก ในหนังสือที่ชื่อว่า “การวอนขอแม่พระ”¹ ความเชื่อมั่นเช่นนี้ที่เริ่มจากพระวรสาร ได้พัฒนาอย่างขึ้นจากประสบการณ์ของคริสตชน ท่านดันเต กวีเอก ได้เขียนข้อความที่สะท้อนความคิดของนักบุญเบอร์นาร์ดีว่า “พระนางยิ่งใหญ่และทรงฤทธิ์ ผู้ใดต้องการพระพรหทานแต่ไม่หันมาหาพระนาง ก็เป็นเหมือนผู้ที่อยากให้ความปรารถนาของตนบินได้โดยไม่มีปีก” (Paradiso XXXIII, 13-15) เมื่อสวดส่ายประคำ เราวอนขอพระแม่มารีย์ผู้ทรงเป็นที่ประทับของพระจิตเจ้า (เทียบ ลก 1:35) พระนางวอนขอแทนเราต่อพระบิดาผู้ประทานพระพรหทานแก่พระนาง วอนขอแทนเราต่อพระบุตรผู้ประสูติจากพระครรภ์ของพระนาง พระนางวอนขอพร้อมกับเราและเพื่อเรา

ประกาศพระคริสตเจ้าพร้อมกับพระแม่มารีย์

17) การสวดส่ายประคำยังเป็น *หลักสูตรการประกาศและแสวงหาความรู้* เกี่ยวกับธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าสำหรับคริสตชนในระดับต่าง ๆ อยู่ตลอดเวลา การสวดส่ายประคำมีรูปแบบของการแสดงด้วยคำภาวนาและการเพ่งพินิจ ที่ช่วยให้คริสตชนปรับตัวเข้ากับความรู้ลึกซึ้งนึกคิดของพระคริสตเจ้า เมื่อการสวดส่ายประคำมีองค์ประกอบทุกประการที่จำเป็นสำหรับการคิดคำนึง โดยเฉพาะเมื่อมีการสวดพร้อมกันตามวัดหรือสักการสถานต่าง ๆ ก็อาจเป็นโอกาสอธิบายคำสอนได้อย่างดีที่บรรดาผู้อภิบาลต้องรู้จักใช้ให้เกิดประโยชน์ พระนางพรหมจารีแห่งส่ายประคำยังทรงปฏิบัติงานประกาศพระคริสตเจ้าต่อไปด้วยวิธีนี้ ประวัติของการสวดส่ายประคำแสดงให้เห็นว่า นักบวชคณะดอมินิกันเคยใช้การภาวนาแบบนี้ในช่วงเวลาวิกฤตของพระศาสนจักรเพื่อต่อสู้กับพวกมิถิลาธิส ในปัจจุบันนี้เราต้องเผชิญหน้ากับสิ่งท้าทายใหม่ ๆ ทำไมเราจึงไม่เข้ามาหาการสวดส่ายประคำอีกครั้งหนึ่ง ด้วยความเชื่อเหมือนกับของผู้ที่ล่วงหน้าเราไปก่อนแล้ว การสวดส่ายประคำยังคงมีประสิทธิภาพเหมือนเดิม และยังเป็นเครื่องมือในการอภิบาลสำหรับผู้ประกาศข่าวดีทุกคน

¹ ท่านบุญราศีบาร์โทโล ลองโกแต่งหนังสือ “การวอนขอแม่พระ” ในปี 1883 ตอบสนองคำเชิญชวนของสมเด็จพระสันตะปาปาเลโอที่ 13 ในพระสมณสาสน์ที่กล่าวถึงการสวดส่ายประคำ ให้ชาวคาทอลิกรวมพลังเพื่อต่อต้านภัยสังคมนั้น โดยสวดส่ายประคำในเดือนพฤษภาคมและตุลาคม

บทที่ 2

ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า – ธรรมล้ำลึกของพระมารดา การสวดส่ายประจำเป็นการสรุปพระวรสาร

18) ไม่มีผู้ใดเข้าไปเพ่งพินิจพระพักตร์พระคริสตเจ้าได้ หากไม่ได้ยินพระสุรเสียงเรียกของพระบิดาในพระจิตเจ้า เพราะ “ไม่มีใครรู้จักพระบุตรนอกจากพระบิดา” (มธ 11:27) เมื่อเปโตรแสดงความเชื่อในเขตเมืองซีซารียาแห่งฟีลิป พระเยซูเจ้าทรงชี้ให้เห็นชัดว่าเขาได้รับความเข้าใจถึงพระองค์มาจากไหน “ไม่ใช่มนุษย์ที่เปิดเผยให้ท่านรู้ แต่พระบิดาเจ้าของเราผู้สถิตในสวรรค์ทรงเปิดเผย” (มธ 16:17) เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่พระเจ้าจะต้องทรงเปิดเผยจากเบื้องบน แต่เพื่อจะรับการเปิดเผยเช่นนี้ได้ เราจำเป็นต้องตั้งใจฟังด้วย “ประสบการณ์ความเงียบและการภาวนาเท่านั้นเป็นบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้ความรู้แท้จริง ถูกต้องและกลมกลืน ถึงธรรมล้ำลึกนี้พัฒนาขึ้นได้” (Novo Millennio Ineunte, 279)

การสวดส่ายประจำเป็นวิธีการหนึ่งจากธรรมประเพณีการภาวนา ที่บรรดาคริสตชนใช้เพื่อเข้าถึงการเพ่งพินิจพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าได้ สมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ทรงกล่าวไว้ว่า “การสวดส่ายประจำในฐานะที่เป็นการภาวนาที่เริ่มจากพระวรสาร มีศูนย์กลางอยู่ที่ธรรมล้ำลึกเรื่องการรับสภาพมนุษย์และการกอบกู้ จึงเป็นการภาวนาที่มีลักษณะเกี่ยวกับพระคริสตเจ้าโดยตรง ลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของการสวดส่ายประจำ ได้แก่การสวดบท “วันทามาริอา” ตอบรับซ้ำๆกัน ต้องนับว่าเป็นการสรรเสริญพระคริสตเจ้าโดยไม่หยุดหย่อนด้วย เพราะพระองค์ทรงเป็นทั้งบุคคลที่ทูตสวรรค์และมารดาของยอห์นผู้ทำพิธีล้างกล่าวถึง “โอรสของท่านทรงบุญนักหนา” (เทียบ ลก 1:42) ยิ่งกว่านั้น การสวดบท “วันทามาริอา” ซ้ำๆกันยังเป็นเสมือนด้ายเส้นตั้งในการทอผ้า และมีการเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกเป็นเสมือนด้ายเส้นขวาง พระเยซูเจ้าที่บทวันทามาริอาแต่ละครั้งชวนให้คิดถึงก็คือพระเยซูเจ้าองค์เดียวกัน ที่เราเพ่งพินิจถึงธรรมล้ำลึกของพระองค์ตามลำดับ ในฐานะที่ทรงเป็นพระบุตรของพระเจ้า และในฐานะพระบุตรของพระนางพรหมจารี (Marialis Cultus, 46)

ข้อเสนอให้เพิ่มเติมสิ่งใหม่ ๆ ที่เหมาะสม

19) การสวดส่ายประจำกล่าวถึงธรรมล้ำลึกบางประการเท่านั้น จากธรรมล้ำลึกมากมายหลายประการในพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า ซึ่งค่อยๆกลายเป็นรูปแบบการภาวนาที่คริสตชนรู้จักดีและพระศาสนจักรรับรองแล้ว การเลือกธรรมล้ำลึกเหล่านี้เพียง 15 ประการถูกกำหนดขึ้นจากที่มาของการภาวนาแบบนี้ คือจากจำนวนเพลงสดุดี 150 บทในพระคัมภีร์

แต่ข้าพเจ้าคิดว่าจะเป็นการเหมาะสมมาก ถ้าการสวดส่ายประจำจะมีความหมายเกี่ยวกับพระคริสตเจ้าสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยเพิ่มธรรมล้ำลึกเกี่ยวกับ พระชนมชีพเปิดเผยของพระคริสตเจ้าตั้งแต่การรับพิธีล้างจนถึงพระทรมาน เข้ากับรูปแบบการสวดที่เคยใช้กันมา โดยปล่อยให้อยู่ในดุลพินิจอย่างอิสระของแต่ละคนและแต่ละชุมชน ภายในแวดวงของธรรมล้ำลึกเหล่านี้ เราเพ่งพินิจดูลักษณะสำคัญในพระบุคลิก

ของพระคริสตเจ้า ที่พระเจ้าทรงเปิดเผยให้เรา รู้จักพระองค์ได้ดียิ่งขึ้น เมื่อพระคริสตเจ้าทรงรับพิธิล้างที่แม่น้ำจอร์แดน พระบิดาทรงประกาศว่าพระเยซูเจ้าทรงเป็นพระบุตรสุดที่รักของพระบิดา พระองค์เสด็จมาประกาศว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ามาถึงแล้ว ทรงประกาศทั้งด้วยพระวาจาและกิจการอัศจรรย์ให้มนุษย์รู้ว่าเขาจะต้องดำเนินชีวิตอย่างไรเพื่อจะเข้าอยู่ในพระอาณาจักรนี้ได้ ในช่วงเวลาที่ทรงประกอบพระภารกิจเปิดเผยนี้ “*ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าแสดงตนว่าเป็นแสงสว่างอย่างแท้จริง*” “*ตราบที่เราจะอยู่ในโลก เราเป็นแสงสว่างส่องโลก*” (ยน 9:5)

เพื่อให้การสวดสายประคำเป็น “การสรุปพระวรสาร” ได้อย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อเราคิดถึง การรับสภาพมนุษย์และพระชนมชีพซ่อนเร้นของพระคริสตเจ้า (ดังที่เคยเรียกว่า “*ธรรมล้ำลึกนำยินดี*”) แล้ว ก่อนจะคิดคำนึงถึงพระทรมาน (ที่เคยเรียกว่า “*ธรรมล้ำลึกพระทรมาน*”) และชัยชนะของพระองค์เมื่อทรงกลับคืนพระชนมชีพ (“*ธรรมล้ำลึกรุ่งเรือง*”) เราควรที่จะเพิ่มการคิดคำนึงถึงเหตุการณ์สำคัญๆ ในพระชนมชีพเปิดเผยของพระองค์เข้าไปด้วย (ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น “*ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง*”) การเพิ่มธรรมล้ำลึกชุดใหม่นี้เข้ามานี้มีได้เป็นการลบล้างความหมายสำคัญของการสวดสายประคำในรูปแบบเดิม แต่มีเจตนาเพียงเพื่อปลุกให้มีความสนใจใหม่ๆ ต่อการสวดสายประคำ ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งในชีวิตจิตของคริสตชน ให้นำเราเข้าถึงส่วนลึกแห่งดวงหทัยของพระคริสตเจ้า ซึ่งเป็นชุมแห่งความยินดีและแสงสว่าง เป็นชุมแห่งความทุกข์ทรมานและพระสิริรุ่งโรจน์

ธรรมล้ำลึกนำยินดี

20) การสวดสายประคำ 50 เม็ดแรกที่เรียกว่า “*ธรรมล้ำลึกนำยินดี*” มีเนื้อหาเป็นการคิด คำนึงถึง เหตุการณ์นำยินดีเกี่ยวกับการรับสภาพมนุษย์ ซึ่งจะเห็นได้ชัดเจนตั้งแต่การแจ้งสาร เมื่อทูตสวรรค์กาเบรียลทักทายพระนางพรหมจารีแห่งนาซาเร็ธ โดยเชิญชวนพระนางให้มีความยินดีที่องค์พระผู้ไถ่เสด็จมา (messianic joy) ว่า “*จงยินดีเถิด มารีย์*” ประวัติศาสตร์แห่งความรอดพ้นทั้งหมด หรือจะพูดว่าประวัติศาสตร์ของโลกทั้งหมด มุ่งหน้ามาหาคำทักทายนี้ ถ้าพระบิดาเจ้าทรงมีแผนการจะนำทุกสิ่งมารวมกันอยู่ใต้ปกครองของพระคริสตเจ้า (เทียบ อฟ 1:10) ทว่าทั้งจักรวาลจึงสัมผัสกับความโปรดปรานของพระเจ้าได้ เมื่อพระบิดาทรงฝันพระพักตร์มาหาพระแม่มารีย์และบันดาลให้พระนางทรงเป็นพระมารดาของพระบุตรของพระองค์ และตั้งนี้คำตอบรับของพระนางต่อพระประสงค์ของพระเจ้า “*ขอให้เป็นเช่นนั้น*” จึงรวมมนุษยชาติทั้งมวลเข้าไว้ด้วย

การพบกับนางเอลีซาเบธมีความตื่นเต้นยินดีเป็นเอกลักษณ์ ในโอกาสนี้เสียงของพระแม่มารีย์ และการที่พระคริสตเจ้าประทับอยู่ในพระครรภ์ของพระนางทำให้อ่อน “*โลดเต้นด้วยความยินดี*” ในครรภ์มารดา (เทียบ ลก 1:44) ในทำนองเดียวกันเหตุการณ์ที่เมืองเบธเลเฮมก็เปี่ยมด้วยความยินดี เมื่อบรรดาทูตสวรรค์นำข่าวการสมภพของพระกุมาร พระผู้ไถ่มวลมนุษย์ มาแจ้งให้เหล่าคนเลี้ยงแกะ เป็น “*ข่าวดีที่จะทำให้ประชาชนทุกคนยินดีอย่างยิ่ง*” (ลก 2:10) และบรรดาทูตสวรรค์พากันร้องเพลงสรรเสริญพระเจ้า

ธรรมล้ำลึกสองประการสุดท้าย แม้ยังมีบรรยากาศแห่งความยินดี แต่ก็ชี้บอกถึงเหตุการณ์น่าสะเทือนใจในอนาคตบ้างแล้ว การถวายพระกุมารในพระวิหารไม่เพียงแต่แสดงความยินดีในการถวายพระกุมารแต่พระเจ้า และความยินดีสูงสุดของท่านผู้เฒ่าสิเมโอนเท่านั้น ยังบันทึกคำพยากรณ์ที่ว่าพระกุมารนี้จะทรงเป็น “เครื่องหมายแห่งการต่อต้าน” สำหรับอิสราเอล และดาบจะแทงทะลุจิตใจของพระมารดาด้วย (เทียบ ลก 2:34-35) ธรรมล้ำลึกประการที่ห้าเรื่องการพบพระกุมารในพระวิหารเมื่อทรงพระชนมายุได้สิบสองพรรษา เป็นความยินดีปนกับความทุกข์ใจ พระกุมารทรงแสดงว่าพระองค์ทรงพระปรีชาญาณของพระเจ้า เมื่อทรงฟังและทรงไต่ถาม ซึ่งเป็นลักษณะของ “อาจารย์” โดยแท้จริง การเปิดเผยธรรมล้ำลึกกว่าพระองค์คือพระบุตรซึ่งอุทิศตนทั้งหมดเพื่อพระภารกิจของพระบิดา บอกความจริงสำคัญประการหนึ่งว่าการประกาศข่าวดีเป็นการทำทนาย และพระอาณาจักรของพระเจ้าอาจเรียกร้องให้ต้องเสียสละความสัมพันธ์ซึ่งมีค่ายิ่งตามธรรมชาติอีกด้วย พระมารดามารีย์และโยเซฟมีความกลัวและกังวลใจ “ไม่เข้าใจ” พระวาจาที่พระองค์ตรัสเลย (ลก 2:50)

การคิดคำนึงถึงธรรมล้ำลึก “นำยินดี” นี้จึงหมายถึงการเข้าไปถึงเหตุผลและความหมายลึกซึ้งของความยินดีแบบคริสตชน ความยินดีนี้คือการมองความจริงของธรรมล้ำลึกเรื่องการรับสภาพเป็นมนุษย์ซึ่งบอกล่วงหน้าให้เราได้ว่ามีธรรมล้ำลึกเรื่องพระทรมานรวมอยู่ด้วย พระแม่มารีย์ทรงนำเราให้เข้าใจเคล็ดลับของความยินดีแบบคริสตชน เตือนเราว่าคริสต์ศาสนาเป็น “ข่าวดี” ที่มีองค์พระเยซูคริสตเจ้า พระวจนาตถ์ที่ทรงรับสภาพมนุษย์ พระผู้ไถ่โลก เป็นศูนย์กลาง ยิ่งกว่านั้น เป็นเนื้อหาคำสอนทั้งหมดด้วย

ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง

21) การเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกที่เรียกได้ว่า “ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง” นำเราออกจากปฐมวัยและพระชนมชีพที่เมืองนาซาเร็ธมาถึงพระชนมชีพเปิดเผยของพระเยซูเจ้า พระองค์ทรงเป็น “แสงสว่างส่องโลก” (ยน 8:12) ความจริงนี้ปรากฏชัดในช่วงเวลาที่ทรงประกอบพระภารกิจเปิดเผยประกาศข่าวดีเรื่องพระอาณาจักร ข้าพเจ้าใคร่จะเสนอช่วงเวลา 5 ขั้นตอนในพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า เป็นธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง 5 ประการดังนี้ (1) ทรงรับพิธีล้างที่แม่น้ำจอร์แดน (2) ทรงแสดงพระองค์ที่งานสมรสที่หมู่บ้านคานา (3) ทรงประกาศพระอาณาจักรพร้อมกับเชิญชวนประชาชนให้กลับใจ (4) ทรงแสดงพระองค์อย่างรุ่งโรจน์ และในที่สุด (5) ทรงตั้งศีลมหาสนิท ซึ่งเป็นเครื่องหมายและการประกาศธรรมล้ำลึกปัสกา

ธรรมล้ำลึกแต่ละข้อนี้เป็นการเปิดเผยความจริงว่าพระอาณาจักรตั้งอยู่แล้วในพระบุคคลของพระเยซูเจ้า ธรรมล้ำลึกประการแรกแห่งความสว่างคือการทรงรับพิธีล้างที่แม่น้ำจอร์แดน พระคริสตเจ้าเสด็จลงไปใต้น้ำที่นั่นซึ่งไม่ทรงมีบาป แต่พระองค์ทรงทำตนให้เป็น “ผู้รับบาป” (เทียบ 2 คร 5:21) ขณะนั้นท้องฟ้าเปิดออก และพระสุรเสียงของพระบิดาเรียกพระองค์ว่าพระบุตรสุดที่รัก (เทียบ มธ 3:17 และ //) พระจิตเจ้าเสด็จลงมาเหนือพระองค์เพื่อประทานพันธกิจให้ทรงปฏิบัติต่อไป ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างประการที่สองคือเครื่องหมายอัศจรรย์ครั้งแรกที่หมู่บ้านคานา (เทียบ ยน 2:1-12) เมื่อพระแม่มารีย์ ผู้มีความเชื่อคนแรกทรงเสนอแนะ พระคริสตเจ้าทรงเปลี่ยนน้ำให้เป็นเหล้าองุ่นและทรงเปิดจิตใจของบรรดา

ศิษย์ให้มีความเชื่อ ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างประการต่อไปคือการเทศน์สอนที่พระเยซูเจ้าทรงประกาศว่าพระอาณาจักรของพระเจ้ามาถึงแล้ว และทรงเตือนให้ทุกคนกลับใจ (เทียบ มก 1:15) ทรงอภัยบาปแก่ทุกคนที่เข้ามาหาพระองค์ด้วยความวางใจและถ่อมตน (เทียบ มก 2:3-13; ลก 7:47-48) เป็นการเริ่มต้นการแสดงพระกรุณาซึ่งจะดำเนินต่อไปจนสิ้นพิภพ โดยเฉพาะอาศัยศีลแห่งการคืนดีที่ทรงมอบไว้แก่พระศาสนจักร (เทียบ ยน 20:22-23) ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างโดดเด่นที่สุดคือการสำแดงพระองค์อย่างรุ่งโรจน์ ซึ่งเชื่อกันว่าเกิดขึ้นบนภูเขาทาบอร์ พระสิริรุ่งโรจน์แห่งพระเทวภาพของพระองค์ฉายจากพระพักตร์ของพระคริสตเจ้า บรรดาศิษย์ที่อยู่ด้วยตกใจกลัวอย่างยิ่ง ได้ยินพระสุรเสียงของพระบิดาบอกเขาให้ “ฟังพระองค์” (เทียบ ลก 9:35 และ //) และเตรียมตัวสำหรับร่วมทุกข์กับพระองค์ในพระทรมาน เพื่อจะบรรลุถึงความยินดีในการกลับคืนพระชนมชีพ และมีชีวิตใหม่ที่พระจิตเจ้าจะทรงเปลี่ยนแปลงให้ ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างประการสุดท้ายคือการตั้งศีลมหาสนิท เมื่อพระคริสตเจ้าประทานพระกายและพระโลหิตให้เป็นอาหารภายใต้รูปปรากฏของขนมปังและเหล้าองุ่น ทรงแสดงความรักที่ทรงมีต่อมวลมนุษย์ “จนถึงที่สุด” (ยน 13:1) และต่อมาไม่นานจะทรงมอบพระองค์เป็นเครื่องบูชาความรอดพ้นมาให้ด้วย

ในธรรมล้ำลึกเหล่านี้ ยกเว้นในเหตุการณ์ที่หมู่บ้านคานา พระแม่มาเรียมักทรงอยู่เบื้องหลังพระวรสารกล่าวน้อยมากถึงพระนางในช่วงเวลาที่พระเยซูเจ้าทรงเทศน์สอน (เทียบ มก 3:31-35; ยน 2:12) และไม่บอกด้วยว่าพระนางอยู่ในการเลี้ยงตั้งศีลมหาสนิทหรือไม่ กระนั้นก็ดี การทำหน้าที่ของพระนางที่หมู่บ้านคานานับได้ว่าเป็นการที่พระนางประทับอยู่กับพระคริสตเจ้าตลอดเวลาที่ทรงประกอบพระภารกิจ คำพูดของพระนางที่หมู่บ้านคานาว่า “เขาบอกให้ท่านทำอะไร ก็จงทำเถิด” (ยน 2:5) นับได้ว่าเป็นคำแนะนำที่ห่วงใยเยี่ยงมารดาของพระนางต่อพระศาสนจักรทุกสมัยเหมือนกับการเปิดเผยความจริงที่พระบิดาประทานให้โดยตรง เมื่อพระเยซูเจ้าทรงรับพิธีล้างที่แม่น้ำจอร์แดน และยอห์นผู้ทำพิธีล้างกล่าวย้าเตือนด้วย คำเตือนของพระนางนี้นับเป็นการปูทางนำพระวาจาของพระคริสตเจ้า และนำเครื่องหมายอัศจรรย์ที่จะทรงกระทำในพระชนมชีพเปิดเผยของพระองค์ นับได้ว่าพระแม่มาเรียทรงเป็นเสมือน “ฉากหลัง” ของภาพ “ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง” ทั้งหมด

ธรรมล้ำลึกพระทรมาน

22) พระวรสารให้ความสำคัญพิเศษแก่ธรรมล้ำลึกพระทรมานของพระคริสตเจ้า นับแต่เริ่มแรกแล้ว คริสตชนมีความศรัทธาระลึกถึงเหตุการณ์พระทรมานของพระคริสตเจ้า โดยเฉพาะในเทศกาลมหาพรต เพราะเข้าใจดีว่าพระทรมานเป็นจุดยอดการเปิดเผยความรักของพระเจ้าซึ่งเป็นบ่อเกิดแห่งความรอดพ้นของเรา การสวดสายประคำเลื่อกบางเหตุการณ์เท่านั้นจากพระทรมาน เชิญชวนให้คริสตชนคิดคำนึงและร่วมทุกข์กับพระคริสตเจ้า การคิดคำนึงเริ่มจากสวนเกทเสมนีที่พระคริสตเจ้าทรงรับทรมานอย่างยิ่ง เมื่อพระธรรมชาติมนุษย์ที่อ่อนแอพยายามปฏิเสธไม่ยอมรับพระประสงค์ของพระบิดา ในสวนนั้นพระเยซูเจ้าทรงเผชิญกับการทดลองและบาปทุกอย่างของมวลมนุษย์เพื่อจะตรัสกับพระบิดาว่า “ขออย่าให้เป็นไปตามใจข้าพเจ้า แต่ให้เป็นไปตามพระประสงค์ของพระองค์เถิด” (ลก 22:42 และ //) การตอบรับของพระคริสตเจ้านี้กลับคำปฏิเสธของบิดามารดาเดิมของเราในสวนเอเดน ความยากลำบากใน

การตอบรับพระประสงค์ของพระบิดานี้ยังเห็นได้ชัดเจนในธรรมล้ำลึกประการต่อไปด้วย การที่ทรงถูก เจียน และสวมมงกุฎหนาม การแบกไม้กางเขนเดินขึ้นเนินกัลวารีโอ และสิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนอย่าง โจรผู้ร้าย “นั่นไง คนคนนั้น”

การรับทรมาณอย่างสาหัสและไร้เกียรติเช่นนี้เปิดเผยให้เราเห็นความรักของพระเจ้า และเห็น ความหมายของมนุษย์ด้วย “นั่นไง คนคนนั้น” ใครอยากรู้จักที่มา ความหมาย และความสมบูรณ์ของ มนุษย์ จะต้องเรียนรู้จากพระคริสตเจ้า ซึ่งทรงเป็นพระเจ้าที่ถ่อมองค์ลงเพราะความรัก “จนถึงกับทรง ยอมรับความตายบนไม้กางเขน” (ฟป 2:8) ธรรมล้ำลึกพระทรมาณช่วยผู้มีความเชื่อให้รู้ถึงการ สิ้นพระชนม์ของพระเยซูเจ้าในชีวิตของตน ยืนอยู่แทมไม้กางเขนเคียงข้างพระแม่มาเรีย เพื่อเข้าถึงขุม ความรักของพระเจ้าต่อมนุษย์และรับรู้ว่าการรักนี้มีพลังให้ชีวิตแก่ทุกคน

ธรรมล้ำลึกพระสิริรุ่งโรจน์

23) “การเพ่งพินิจพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าต้องไม่หยุดอยู่ที่ภาพพระพักตร์ของผู้ถูกตรึง กางเขน พระองค์ทรงกลับคืนพระชนมชีพแล้ว” (พระสมณสาสน์ Novo Millennio Ineunte, 28) การสวด สบายประจำแสดงความรู้เรื่องนี้ที่เกิดจากความเชื่อ ออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัดอยู่เสมอ และเชิญชวนผู้มีความ เชื่อให้มองข้ามเลยความมืดแห่งพระทรมาณ ไปพิจารณาพระสิริรุ่งโรจน์แห่งการกลับคืนพระชนม ชีพและการเสด็จสู่สวรรค์ของพระคริสตเจ้า เมื่อเพ่งพินิจองค์พระผู้เป็นเจ้าของผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ คริสตชนก็พบเหตุผลแห่งความเชื่อของตน (เทียบ 1 คร 15:14) และมีความยินดีเช่นเดียวกับผู้ที่พระ คริสตเจ้าทรงแสดงพระองค์ให้เห็น ได้แก่บรรดาอัครสาวก มารีย์ชาวมักดาลา และศิษย์ทั้งสองคนที่กำลัง เดินทางไปยังหมู่บ้านเอมมาอูส และความยินดีของพระแม่มาเรียด้วย พระนางต้องมีความยินดีอย่างยิ่งที่ ได้สัมผัสกับชีวิตใหม่ของพระบุตรผู้ทรงพระสิริรุ่งโรจน์ของพระนาง เมื่อพระคริสตเจ้าเสด็จสู่สวรรค์ พระองค์ทรงได้รับพระสิริรุ่งโรจน์ประทับเบื้องขวาของพระบิดา พระนางเองก็จะทรงได้รับอภิสิทธิ์ประการ นี้ด้วยเมื่อพระนางทรงได้รับเกียรติยกขึ้นสวรรค์ เป็นความยินดีล่วงหน้าในสถานภาพที่ผู้ชอบธรรม ทั้งหลายจะได้รับเมื่อเขาจะกลับคืนชีพในวาระสุดท้ายด้วย ธรรมล้ำลึกประการสุดท้ายของการสวดสวาย ประจำแสดงให้เราเห็นพระนางได้รับความรุ่งเรือง เสมือนทรงมงกุฎเป็นพระราชินีของบรรดาทูตสวรรค์ และนักบุญทั้งหลาย เป็นการชิมลางและบรรลู่ถึงสถานภาพของพระศาสนจักรในยุคสุดท้าย

ตรงกลางของธรรมล้ำลึกความรุ่งเรืองของพระบุตรและของพระมารดานี้ การสวดสวายประจำยัง เสนอธรรมล้ำลึกประการที่สามให้แก่เรา คือเหตุการณ์ในวันเพนเทกอสเตซึ่งแสดงโฉมหน้าของพระศาสน จักรเป็นเสมือนครอบครัวที่ชุมนุมกันพร้อมกับพระแม่มาเรีย ได้รับพระพรที่หลั่งลงมาจากพระจิตเจ้า ประทานพลังและพันธกิจที่จะประกาศข่าวดีให้แก่มวลมนุษย์ การเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกประการนี้ เช่นเดียวกับการเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกนายนิตีประการอื่น ต้องชักนำผู้มีความเชื่อให้มีความหวังถึงชีวิต ใหม่ของตนในพระคริสตเจ้าในพระศาสนจักร ให้เหตุการณ์ในวันเพนเทกอสเตเป็น “รูปแบบ” ของชีวิต นั้น ดังนั้น ธรรมล้ำลึกความรุ่งเรืองจึงหล่อเลี้ยงผู้มีความเชื่อให้มีความหวังถึงอวสานกาล ซึ่งเป็น จุดหมายปลายทางที่ประชากรของพระเจ้าในโลกนี้กำลังมุ่งหน้าเดินไปให้ถึง ความหวังนี้เท่านั้นจะคอย

ผลักดันให้เราก้าวหน้าไปอย่างกล้าหาญ พร้อมกับเป็นพยานถึง “ข่าวดี” ซึ่งทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของทุกคนมีความหมายแท้จริง

หนทางของพระแม่มารีย์: ธรรมล้ำลึกหลายประการย่อเหลือประการเดียว

24) หัวข้อการคิดคำนึงที่การสวดส่ายประจำเสนอให้เราได้ครอบคลุมธรรมล้ำลึกครบทุกประการ ไม่ แต่เชิญชวนให้เราคิดถึงธรรมล้ำลึกข้อที่เป็นหลักและจำเป็น ปลุกจิตสำนึกของทุกคนให้อยากสัมผัสกับความรู้สึกนึกคิดของพระคริสตเจ้า และได้รับชีวิตจากบ่อเกิดบริสุทธิ์ของข่าวดี เหตุการณ์ทุกเหตุการณ์ในพระชนมชีพของพระคริสตเจ้าที่ผู้นิพนธ์พระวรสารเล่าไว้ ล้วนเป็นธรรมล้ำลึกเกินที่จะหยั่งรู้ได้ (เทียบ อฟ 3:19) คือธรรมล้ำลึกของพระวจนาตถ์ที่ทรงรับสภาพมนุษย์ “ที่พระเทวภาพบริบูรณ์สถิตอยู่ด้วย” (คส 2:9) เพราะเหตุนี้ หนังสือ “คำสอนของพระศาสนจักรคาทอลิก” จึงให้ความสำคัญแก่ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้าอย่างมากเมื่อกล่าวว่า “ทุกสิ่งในพระชนมชีพของพระเยซูเจ้าเป็นเครื่องหมายแสดงธรรมล้ำลึกของพระองค์” คติพจน์ของพระศาสนจักรในสหัสวรรษที่สามนี้ที่ว่า “จงออกไปในที่ลึก” จึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับความสามารถของคริสตชนเพื่อจะเข้าถึง “ความรู้ความเข้าใจอย่างซาบซึ้งในธรรมล้ำลึกของพระเจ้าเรื่องพระคริสตเจ้า ในองค์พระคริสตเจ้า มีพระปรีชาญาณและความรอบรู้ซ่อนอยู่เป็นขุมทรัพย์ล้ำค่า” (คส 2:2-3) จดหมายถึงชาวเอเฟซัสจึงมีคำภวานานี้สำหรับผู้รับศีลล้างบาปแล้วทุกคนว่า “ขอให้พระคริสตเจ้าทรงพำนักในจิตใจของท่านอาศัยความเชื่อ เมื่อท่านหยั่งรากและตั้งมั่นอยู่บนความรักแล้ว ท่าน.....จะได้หยั่งรู้ซึ่งถึงความรักซึ่งเกินกว่าจะหยั่งรู้ได้ของพระคริสตเจ้า เพื่อท่านจะได้รับความไพบูลย์ทั้งปวงของพระเจ้าอย่างเต็มเปี่ยม” (อฟ 3:17-19)

การสวดส่ายประจำช่วยให้อุดมการณ์นี้เป็นจริง โดยมอบ “เคล็ดลับ” ให้เราเปิดตัวรับความรู้สึกพระคริสตเจ้าอย่างลึกซึ้งถ่องแท้ นี้ เราอาจเรียกเคล็ดลับนี้ได้ว่าเป็น “หนทางของพระแม่มารีย์” เป็นหนทางที่พระนางพรหมจารีแห่งนาซาเร็ธทรงดำเนินมาแล้ว ในฐานะสตรีที่มีความเชื่อ ไม่พูดมาก และรู้จักฟัง การสวดส่ายประจำยังเป็นวิธีการแสดงความศรัทธาต่อพระแม่มารีย์ที่ได้รับแรงบันดาลใจจากความรู้ถึงความสัมพันธ์แน่นแฟ้นของพระคริสตเจ้ากับพระมารดา จึงกล่าวได้ว่า *ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า เป็น ธรรมล้ำลึกของพระมารดา* ด้วย แม้ธรรมล้ำลึกบางประการมิได้เกี่ยวข้องกับพระนางเลยก็ตาม เพราะพระองค์ทรงเป็นเหตุผลให้พระนางเจริญชีวิตอยู่ และดำเนินชีวิตเพื่อพระองค์ เมื่อเราทำให้คำพูดของทูตสวรรค์และของนางเอลีซาเบธในบท “วันทามาริอา” มาเป็นของเราด้วยนั้น เราก็มีความรู้สึกที่ถูกต้องดีให้แสวงหา “พระโอรสของพระนาง” (เทียบ ลก 1:42) อีกครั้งหนึ่งในอ้อมกอดและในดวงหทัยของพระแม่มารีย์ด้วย

ธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า – ธรรมล้ำลึกของมนุษย์

25) ข้าพเจ้ากล่าวไว้ข้างต้นแล้วถึงเหตุการณ์ในปี ค.ศ. 1978 ว่าการสวดส่ายประจำเป็นการภาวนาที่ข้าพเจ้าชอบมาก ข้าพเจ้าได้แสดงความคิดที่ข้าพเจ้าใคร่จะกล่าวถึงอีกครั้งหนึ่ง ข้าพเจ้าเคยกล่าวว่า “การสวดส่ายประจำที่เรียบง่ายนี้จึงสอดคล้องกับชีวิตมนุษย์เสมือนว่าเดินเป็นจังหวะเดียวกัน”

จากความคิดที่ข้าพเจ้าอธิบายธรรมล้ำลึกต่างๆมาจนถึงบัดนี้ จึงไม่เป็นการยากที่จะพิจารณาให้ลึกซึ้งลงไปถึง ความหมายเชิงมนุษยวิทยา ของการสวดส่ายประจำ ซึ่งมีความลึกซึ้งมากกว่าที่ปรากฏภายนอก ใครๆที่ฟังพินิจพระคริสตเจ้าในช่วงเวลาต่างๆแห่งพระชนมชีพของพระองค์จะต้องพบ ความจริงเกี่ยวกับมนุษย์ ในพระองค์ ความคิดนี้เป็นคำยืนยันสำคัญของสภาสังคายนาวาติกันที่ 2 ข้าพเจ้าเคยกล่าวถึงเรื่องนี้หลายครั้งในการสอนของข้าพเจ้านับตั้งแต่สมณสาสน์สากล *Redemptor Hominis* เป็นต้นมา “ธรรมล้ำลึกของมนุษย์ปรากฏอย่างชัดเจนในธรรมล้ำลึกของพระวจนารถที่ทรงรับสภาพมนุษย์เท่านั้น” (สังฆธรรมนูญ *Gaudium et Spes*, 22) การสวดส่ายประจำช่วยเปิดทางให้เข้าใจความจริงประการนี้ดีขึ้น เมื่อผู้มีความเชื่อดำเนินตามวิถีทางของพระคริสตเจ้า ซึ่งทรงเป็น “ผู้รวบรวม” (น.อีเรน: *Adversus Haereses*, III, 18, 1) เปิดเผย และไถ่กู้วิถีทางทั้งหมดของมนุษย์ไว้ในพระองค์ เขาก็เข้ามาพบภาพลักษณ์ของมนุษย์แท้ เมื่อไต่ตรงตรงถึงการสมภพของพระคริสตเจ้า เราก็อธิษฐานถึงความศักดิ์สิทธิ์ของชีวิต เมื่อมองดูครอบครัวศักดิ์สิทธิ์ที่เมืองนาซาเร็ธ เราก็มองเข้าไปว่าพระเจ้าทรงมีแผนการอย่างไรสำหรับครอบครัวมนุษย์ เมื่อฟังพระอาจารย์ทรงเทศน์สอนขณะทรงประกอบพันธกิจอย่างเปิดเผย เราก็มองแสงสว่างที่นำเข้าสู่พระอาณาจักรของพระเจ้า และติดตามพระองค์ขึ้นภูเขากัลวารีโอเพื่อจะเรียนรู้ความหมายของความทุกข์ทรมานที่ช่วยให้รอดพ้น ในที่สุด เมื่อเราพิจารณาพระคริสตเจ้าในพระสิริรุ่งโรจน์พร้อมทั้งพระมารดาของพระองค์ เราก็มองเห็นจุดหมายปลายทางที่แต่ละคนได้รับเรียกให้มุ่งหน้าไปให้ถึง ถ้าเรายอมให้พระจิตเจ้าทรงบำบัดรักษาและเปลี่ยนแปลงเราแล้ว เราจึงจะกล่าวได้ว่าถ้าเราคิดคำนึงอย่างดีถึงธรรมล้ำลึกแต่ละข้อของการสวดส่ายประจำ ธรรมล้ำลึกเหล่านี้จะทำให้เราเข้าใจธรรมล้ำลึกของมนุษย์ดีขึ้น

ในเวลาเดียวกัน เราก็นำปัญหา ความกังวล ความทุกข์ยากลำบากและความพยายามของเราเข้ามาสัมพันธ์กับพระธรรมชาติมนุษย์ขององค์พระผู้ไถ่ได้โดยง่าย “จงปลดเปลื้องความสาละวันของท่านถวายพระยาห์เวห์ แล้วพระองค์จะทรงค้ำจุนท่าน” (สดด 55:22) การสวดส่ายประจำเป็นการมอบความทุกข์ยากของเรา ให้แก่ดวงหทัยทรงเมตตาของพระคริสตเจ้าและพระมารดาของพระองค์ บัดนี้เมื่อคิดย้อนกลับไปยี่สิบห้าปีถึงความยุ่งยากที่เกิดขึ้นกับข้าพเจ้าในตำแหน่งผู้แทนนักบุญเปโตรนี้ ข้าพเจ้าก็คิดว่าจำเป็นต้องกล่าวย้ำเตือนทุกคนอีกให้มีประสบการณ์ส่วนตัวว่า “การสวดส่ายประจำสอดคล้องกับชีวิตมนุษย์เสมือนว่าเด่นเป็นจิ้งหะเดียวกัน” นำชีวิตของเราให้เด่นเป็นจิ้งหะเดียวกันกับพระชนมชีพของพระเจ้า ร่วมยินดี สนับสนุนพันธกิจกับพระตรีเอกภาพ ซึ่งเป็นจุดหมายและยอดปรารถนาของชีวิตของเรา

บทที่ 3

“ข้าพเจ้าคิดว่า การมีชีวิตอยู่ก็คือพระเจ้า”

สายประคำเป็นหนทางให้เรามีความละม้ายคล้ายกับธรรมล้ำลึก

26) การสวดสายประคำเสนอให้คิดคำนึงถึงธรรมล้ำลึกของพระเจ้า ด้วยวิธีการที่ช่วยให้เรามีความละม้ายคล้ายกับธรรมล้ำลึกเหล่านี้ยิ่งขึ้น วิธีการนี้คือการสวดซ้ำ ๆ กัน โดยเฉพาะการสวดบท “วันทามาริอา” ซึ่งสวดซ้ำ 10 ครั้งสำหรับธรรมล้ำลึกแต่ละข้อ ถ้าคิดถึงการสวดซ้ำ ๆ น้อย่างผิวเผิน เราอาจถูกประจัญให้คิดว่าการสวดสายประคำเป็นกิจกรรมที่ไร้ความหมายและน่าเบื่อหน่าย แต่ไม่ใช่เช่นนั้น ถ้าเราคิดว่าการสวดสายประคำเป็นการแสดงความรักอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยต่อผู้ที่เรารัก แม้จะใช้ถ้อยคำเดียวกัน แต่ความรู้สึกที่แสดงออกมานั้นใหม่สดอยู่เสมอ

พระเจ้าทรงรับเอา “ดวงหทัยมนุษย์” โดยแท้จริง ในองค์พระคริสตเจ้าพระเจ้ามิได้มีเพียง “ดวงหทัยพระเจ้า” ซึ่งเปี่ยมด้วยพระเมตตาและการให้อภัยเท่านั้น แต่ยังมี “ดวงหทัยมนุษย์” ซึ่งมีความรักได้ด้วย ดังจะเห็นได้จากเรื่องที่พระวรสารเล่าไว้ถึงการสนทนาของ พระคริสตเจ้ากับเปโตรหลังจากที่ทรงกลับคืนพระชนมชีพแล้ว “ซีโมนบุตรของยอห์น ท่านรักเราไหม” พระองค์ทรงถามเปโตรถึงสามครั้ง และเปโตรก็ทูลตอบสามครั้งด้วย “พระเจ้าข้า พระองค์ทรงทราบข้าพเจ้ารักพระองค์” (เทียบ ยน 21:15-17) เราเห็นได้ไม่ยากว่า ข้อความตอนนี้นอกจากมีความหมายเน้นว่าพันธกิจของเปโตรมีความสำคัญอย่างยิ่งแล้ว การกล่าวซ้ำถึงสามครั้งยังมีความงดงามด้วยการถามและตอบแสดงความรักถึงสามครั้ง ซึ่งก็เป็นวิธีการที่มนุษย์มักจะแสดงความรักต่อกัน เราต้องเข้าไปถึงจิตวิทยาเรื่องความรัก เพื่อเข้าใจความหมายของสายประคำได้

มีความจริงชัดเจนข้อหนึ่ง แม้ว่าบท “วันทามาริอา” ที่สวดซ้ำ ๆ กันจะมุ่งถึงพระแม่มาเรียโดยตรง แต่ความรักของเราก็มุ่งไปหาพระเยซูเจ้าในที่สุด พร้อมกับพระนางและผ่านทางพระนาง การสวดซ้ำ ๆ นี้มีความปรารถนาจะละม้ายคล้ายพระคริสตเจ้าให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นคอยหล่อเลี้ยงอยู่ นี่คือ “รูปแบบ” ของชีวิตคริสตชนโดยแท้จริง ดังที่นักบุญเปาโลกล่าวไว้อย่างแข็งขันว่า “ข้าพเจ้าคิดว่า การมีชีวิตอยู่ก็คือพระเจ้า และการตายก็เป็นกำไร” (ฟป 1:21) ท่านยังกล่าวอีกว่า “ข้าพเจ้ามีชีวิตอยู่ มิใช่ตัวข้าพเจ้าอีกต่อไป แต่พระคริสตเจ้าทรงดำรงชีวิตอยู่ในตัวข้าพเจ้า” (กท 2:20) การสวดสายประคำช่วยให้เป็นเหมือนพระคริสตเจ้ายิ่งขึ้น จนบรรลุถึงความศักดิ์สิทธิ์อย่างแท้จริง

เป็นวิธีการที่ใช้ได้....

27) ไม่ควรแปลกใจว่าเราต้องใช้ “วิธีการ” เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของเรากับพระคริสตเจ้า พระเจ้าทรงมีความสัมพันธ์กับเรามนุษย์ โดยเคารพธรรมชาติและจังหวะชีวิตของเรา ดังนั้น แม้ชีวิตจิตของคริสตชนจะมีรูปแบบสูงส่งของการเข้าถือนสมาธิ จนลืมตนเข้าร่วมเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า โดยไม่คำนึงถึงรูปภาพ คำพูด และท่าทางการกระทำใดๆ เลยก็ตาม แต่โดยปรกติ ความสัมพันธ์นี้จะรวมเอาบุคลิกทั้งหมดของผู้นั้นไว้ ทั้งด้านจิตวิทยา ร่างกาย และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

ดังจะเห็นได้ในพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์ ศีลศักดิ์สิทธิ์และสิ่งคล้ายศีล(sacramentals)มีโครงสร้างเป็นพิธี ต่อเนื่องที่สัมพันธ์กับมนุษย์ในมิติต่างๆ การภาวนาทางการของพระศาสนจักรก็มีรูปแบบเช่นนี้ด้วยความจริงข้อนี้ยังเห็นได้ชัดในพระศาสนจักรจารีตตะวันออกซึ่งมีรูปแบบการภาวนาที่เป็นเอกลักษณ์ได้แก่การภาวนาโดยใช้วลี “ข้าแต่พระเยซูเจ้า พระบุตรของพระเจ้า โปรดทรงพระเมตตาแก่ข้าพเจ้าคนบาปด้วยเถิด” คิดคำนึงถึงพระคริสตเจ้า และทอดจังหวะให้เข้ากับจังหวะหายใจ การภาวนาเช่นนี้ช่วยให้อธิษฐานภาวนาอยู่ได้นานๆ และยังทำให้ความปรารถนาถึงพระคริสตเจ้านี้กลายเป็นเสมือนลมหายใจเป็นวิญญานและเป็น “ทุกสิ่ง” ของชีวิตด้วย

.....ซึ่งพัฒนาขึ้นได้เสมอ

28) ข้าพเจ้ากล่าวไว้แล้วในสมณสาสน์ *Novo Millennio Ineunte* ว่าในปัจจุบันนี้โลกตะวันตกมีความสนใจยิ่งขึ้นต่อการรำพึงภาวนา ซึ่งบางครั้งความสนใจนี้อาจทำให้รู้สึกถูกการปฏิบัติของศาสนาอื่นดึงดูดอย่างมาก คริสตชนบางคนมีความรู้ไม่มากนักเกี่ยวกับธรรมเนียมการเพ่งพินิจของคริสตศาสนา จึงถูกดึงดูดจากรูปแบบของการภาวนาดังกล่าวได้โดยง่าย แม้ว่าการรำพึงภาวนาของศาสนาอื่นจะมีองค์ประกอบหลายอย่างที่มีลักษณะทางบวก และบางทีก็เข้ากันได้ดีกับประสบการณ์แบบคริสตชน ถึงกระนั้น การรำพึงภาวนาแบบดังกล่าวของศาสนาอื่นมักตั้งอยู่บนฐานความคิดที่คริสตชนยอมรับไม่ได้ วิธีการที่นิยมกันมากคือวิธีการที่มุ่งตั้งสมาธิขั้นสูงโดยใช้เทคนิคทางจิตวิทยา การท่องมนต์ หรือใช้สัญลักษณ์ การสวดส่ายประคำก็นับว่าเป็นประสบการณ์หนึ่งในขอบเขตประสบการณ์ทางศาสนาเหล่านี้ด้วย แต่มีจุดเด่นเฉพาะของตนที่สอดคล้องเป็นพิเศษกับเอกลักษณ์ของคริสตศาสนา

การสวดส่ายประคำไม่ใช่อะไรอื่นนอกจาก *วิธีการเพ่งพินิจแบบหนึ่ง* ในฐานะที่เป็นวิธีการ จึงเป็นเพียงอุปกรณ์ที่นำไปสู่จุดหมาย และจะเป็นจุดหมายไปไม่ได้ ถึงกระนั้น ในฐานะที่เป็นผลจากประสบการณ์นานหลายศตวรรษ วิธีการนี้จึงต้องไม่ถูกมองว่าไม่สำคัญ ประสบการณ์ของบรรดาผู้ศักดิ์สิทธิ์จำนวนมากเป็นพยานได้ในเรื่องนี้ แต่ก็มีได้หมายความว่าวิธีการนี้จะพัฒนาต่อไปอีกไม่ได้ ตรงกันข้าม การที่ข้าพเจ้าเพิ่ม *ธรรมล้ำลึกแห่งความสว่าง* เข้ามาก็เพื่อทำให้ธรรมล้ำลึกเกี่ยวกับพระคริสตเจ้าสมบูรณ์ขึ้น ข้าพเจ้ายังเสนอแนะวิธีการสวดส่ายประคำในสมณสาสน์ฉบับนี้ด้วย ข้อเสนอแนะเหล่านี้มิได้ยกเลิกหรือลบล้างโครงสร้างเดิมของการสวดส่ายประคำดังที่เคยปฏิบัติต่อกันมา เพียงแต่ต้องการช่วยให้ผู้มีความเชื่อเข้าใจถึงความหมายลึกซึ้งของสัญลักษณ์ต่างๆ ให้สอดคล้องกับความจำเป็นของชีวิตประจำวัน มิฉะนั้นแล้ว การสวดส่ายประคำอาจไม่เกิดผลทางจิตใจตามที่ต้องการ และสวดส่ายประคำที่ใช้สวดอาจถูกมองเป็นเครื่องรางของขลัง นับเป็นการบิดเบือนความหมายและเจตนาแท้จริงให้ผิดไปเลยก็ได้

การประกาศธรรมล้ำลึก

29) การประกาศธรรมล้ำลึกแต่ละข้อ หรือบางทีการตั้งรูปภาพที่แสดงธรรมล้ำลึกข้อนั้น เป็นการ *เปิดฉาก* ให้ทุกคนตั้งใจ ถ้อยคำทำให้เกิดจินตนาการและนำจิตใจให้คิดถึงเหตุการณ์หรือช่วงเวลาหนึ่งในพระชนม์ชีพของพระคริสตเจ้าโดยเฉพาะ เป็นธรรมเนียมของพระศาสนจักรตลอดมาที่สอนว่าการ

เคารพรูปนักบุญ และกิจกรรมที่มีองค์ประกอบเพื่อเร้าความรู้สึก หรือวิธีการภาวนาที่นักบุญอิกญาซิโอ แห่งโลโยลาเสนอไว้ใน *การฝึกหัดทางจิต* (Spiritual Exercises) ที่ใช้การวาดภาพด้วยจินตนาการ (เรียกว่า “การสร้างภาพสถานการณ์”) ล้วนมีประโยชน์มากในการทำให้จิตใจแน่วแน่คิดคำนึงถึงธรรมล้ำลึกประการหนึ่งโดยเฉพาะ วิธีการนี้ยังสอดคล้องกับเหตุผลเรื่องการรักษาพยาบาลมนุษย์ของพระวาทะอีก ด้วย พระเจ้าทรงปรารถนาจะมีลักษณะอย่างมนุษย์ในองค์พระเยซูเจ้า อาศัยความจริงที่ว่าพระเยซูเจ้า ทรงมีพระกายนี้เอง เรามนุษย์จึงเข้าไปสัมผัสกับธรรมล้ำลึกแห่งพระเทวภาพของพระเจ้าได้

การประกาศธรรมล้ำลึกต่างๆในการสวดส่ายประจำ ตอบสนองความจำเป็นที่เราต้องคิดถึงสิ่งที่ เป็นรูปธรรมก่อน จริงอยู่ การคิดคำนึงถึงธรรมล้ำลึกแห่งสวดส่ายประจำนี้ไม่อาจทดแทนหรือลบล้างพระวรสารได้ ดังนั้นการสวดส่ายประจำจึงไม่ใช่กิจกรรมที่มาแทนที่ *Lectio Divina* ตรงกันข้าม การสวดส่าย ประจำเรียกกรองและส่งเสริม *Lectio Divina* ถึงกระนั้น การรำพึงถึงธรรมล้ำลึกเมื่อสวดส่ายประจำ แม้จะ เพิ่มธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างเข้ามาอีก ก็เป็นเพียงการกล่าวถึงองค์ประกอบบางประการที่เป็นหลักใน พระชนมชีพของพระคริสตเจ้าเท่านั้น แต่ก็อาจนำจิตใจของเราให้คิดคำนึงถึงพระวรสารส่วนอื่นๆได้ โดยง่าย โดยเฉพาะถ้ามีโอกาสให้เจียบนาขึ้นในการสวดส่ายประจำ

การฟังพระวาจาของพระเจ้า

30) เพื่อให้การคิดคำนึงของเรามีฐานทางพระคัมภีร์ลึกซึ้งยิ่งขึ้น จะเป็นการดีมากที่จะ อ่าน *ข้อความที่เกี่ยวข้องจากพระคัมภีร์* หลังจากประกาศถึงธรรมล้ำลึกแล้ว ข้อความที่อ่านนี้จะสั้นหรือยาวก็ได้ตามแต่โอกาส ไม่มีคำพูดใดที่มีพลังเท่ากับพระวาจาที่พระเจ้าทรงพอใจให้เขียน เมื่อเราฟังถ้อยคำ เหล่านี้ เราแน่ใจว่าเป็นพระวาจาของพระเจ้า เป็นพระวาจาที่พระองค์ตรัส “สำหรับฉัน” ในขณะนี้

ถ้าเราับพระวาจาด้วยวิธีนี้ พระวาจาก็จะแทรกเข้ามาในการสวดบทภาวนาซ้ำๆกันของการสวดส่ายประจำ ช่วยไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายเพราะคิดถึงเรื่องที่อยู่แล้วซ้ำซาก การทำเช่นนี้ไม่ใช่การรื้อฟื้น ความจำถึงเหตุการณ์ แต่เป็นการปล่อยให้พระเจ้าตรัสกับเรา ในโอกาสฉลองใหญ่และมีการภาวนาร่วมกัน อาจมีการอธิบายสั้นๆถึงพระวาจาด้วยก็ได้

ความเจียบ

31) *ความเจียบหล่อเลี้ยงการฟังและการคิดคำนึง* เมื่อประกาศธรรมล้ำลึกหรือประกาศพระวาจาแล้ว เป็นการเหมาะที่จะเจียบสักครู่หนึ่งเพื่อตั้งใจคิดถึงธรรมล้ำลึกข้อนั้น ก่อนที่จะสวดออกเสียง การพบ ความสำคัญของความเจียบเป็นเคล็ดลับประการหนึ่งในการเพ่งพินิจและรำพึงภาวนา ในยุคปัจจุบันที่ เทคโนโลยีและการสื่อสารแทรกเข้าไปในสังคมของเราทุกส่วน การพบความเจียบยิ่งยากขึ้นทุกวัน พิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์เชิญชวนเราให้มีเวลาเจียบบ้างฉันใด ก็เป็นการเหมาะสมด้วย ถ้าจะเจียบเป็นเวลาสั้นๆ เพื่อฟังพระวาจาของพระเจ้าในการสวดส่ายประจำ และปล่อยให้ความคิดของเราเพ่งอยู่กับเนื้อหาของ ธรรมล้ำลึกประการนั้นๆ

บท “ข้าแต่พระบิดา”

32) หลังจากได้ฟังพระวาจาและตั้งใจคิดถึงธรรมล้ำลึกแล้ว การยกจิตใจขึ้นหาพระบิดา ก็จะตามมาโดยธรรมชาติ ในธรรมล้ำลึกแต่ละข้อพระเยซูเจ้าทรงนำเราไปพบพระบิดา พระองค์ประทับอยู่ในพระอุระของพระบิดา (เทียบ ยน 1:18) จึงทรงหันไปหาพระบิดาอยู่ตลอดเวลา พระองค์ทรงปรารถนาให้เรามีส่วนร่วมความสนิทสนมนี้กับพระบิดาด้วย เราจะได้กล่าวพร้อมกับพระองค์ได้ว่า “อับบา พ่อเจ้า” (รม 8:15; กท 4:6) จากความสัมพันธ์กับพระบิดาเช่นนี้พระองค์ทรงทำให้เราเป็นพี่น้องของพระองค์และของกันและกัน โดยประทานพระจิตเจ้าซึ่งเป็นทั้งของพระองค์และของพระบิดาให้แก่เรา บท “ข้าแต่พระบิดา” จึงทำหน้าที่เป็นพื้นฐานสำหรับการคิดคำนึงถึงพระคริสตเจ้าและถึงพระแม่มาเรียซึ่งจะดำเนินไปในการสวดบท “วันทามาริอา” ซ้ำ ๆ กัน บท “ข้าแต่พระบิดา” ทำให้การคิดคำนึงถึงธรรมล้ำลึกเป็นประสบการณ์ของพระศาสนจักรด้วย แม้เมื่อเราสวดภาวนาเพียงคนเดียว

บท “วันทามาริอา” ชุดละสิบครั้ง

33) การสวดบท “วันทามาริอา” ชุดละสิบครั้งเป็นลักษณะเฉพาะที่สำคัญของการสวดสายประคำ และทำให้การสวดนี้เป็นการภาวนาถึงแม่พระอย่างยอดเยี่ยม กระนั้นก็ดี ถ้าเข้าใจให้ถูกต้อง เราจะเห็นว่าลักษณะเป็นบทสวดถึงแม่พระของบท “วันทามาริอา” ไม่ขัดกับลักษณะที่เป็นบทสวดถึงพระคริสตเจ้าด้วย ยิ่งกว่านั้นยังย้ำและเสริมลักษณะประการหลังนี้ด้วย ส่วนแรกของบท “วันทามาริอา” เป็นถ้อยคำที่ทูตสวรรค์กาเบรียลและนางเอลีซาเบธกล่าวแก่พระแม่มาเรีย เป็นการคำนึงถึงและการคารวะต่อธรรมล้ำลึกที่เกิดขึ้นในพระนางพรหมจารีแห่งนาซาเร็ธ อาจกล่าวได้ด้วยว่าถ้อยคำเหล่านี้แสดงความพิศวงทั้งของสวรรค์และแผ่นดิน เผยให้เราเห็นพระเจ้าทรงชมเชยผลงานเลิศล้ำของพระองค์ ได้แก่การที่พระบุตรทรงรับสภาพมนุษย์ในพระครรภ์ของพระนางพรหมจารีมารีย์ ดังที่ถ้อยคำของหนังสือปฐมกาลกล่าวว่า “พระเจ้าทรงเห็นว่าสิ่งที่ทรงสร้างนั้นดีมาก” (เทียบ ปฐมก 1:31) เมื่อทรงเห็นผลงานเนรมิตสร้างของพระองค์ การสวดบท “วันทามาริอา” ซ้ำกันเมื่อสวดสายประคำ ทำให้เรามีความรู้ลึกพิศวงและพึงพอใจเหมือนกับพระเจ้า ความยินดีและพิศวง เป็นการยอมรับอัศจรรย์ยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ คำพยากรณ์ของพระแม่มาเรียเองก็เป็นความจริงด้วย “ตั้งแต่นี้ไปชนทุกสมัยจะกล่าวว่าข้าพเจ้าเป็นสุข” (ลก 1:48)

จุดศูนย์กลางของบท “วันทามาริอา” คือพระนาม “เยชู” ซึ่งเป็นประจวบกันพ้องที่เชื่อมข้อความทั้งสองส่วนของบทภาวนานี้ บางครั้งเมื่อสวดเร็ว ๆ เราอาจจะมองข้ามจุดศูนย์กลางนี้ไปเสีย ทำให้มองไม่เห็นวาทภาวนาบทนี้มีความสัมพันธ์กับธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า ถึงกระนั้น การย้ำพระนาม “เยชู” และย้ำถึงธรรมล้ำลึกของพระองค์เป็นเครื่องหมายว่าการสวดสายประคำมีความหมายและมีประสิทธิผล สมเด็จพระสันตะปาปาเปาโลที่ 6 ในสมณสาสน์ตักเตือนของพระองค์ *Marialis Cultus* (no. 46) ทรงชี้ให้เห็นว่าในบางแห่งมีธรรมเนียมที่จะเน้นพระนามพระคริสตเจ้าโดยเพิ่มข้อความที่กล่าวถึงธรรมล้ำลึกที่กำลังคำนึงถึงอยู่ ธรรมเนียมนี้เป็นธรรมเนียมน่าชมและน่าสนับสนุน โดยเฉพาะเมื่อมีการสวดพร้อมกัน เพราะเป็นการยืนยันความเชื่อของเราต่อพระคริสตเจ้าอย่างแข็งขัน เน้นถึงช่วงเวลาต่าง ๆ ในพระชนมชีพของพระผู้ไถ่ที่เราประกาศเมื่อเราสวดบท “วันทามาริอา” ซ้ำไปซ้ำมา เมื่อเรากล่าวพระนาม “เยชู” – พระนามเดียวที่เราหวังจะได้รับความรอดพ้น (เทียบ กจ 4:12) - ซ้ำไปซ้ำมาพร้อมกับพระนามของพระ

มารดาของพระองค์ ประหนึ่งว่าเรากำลังปฏิบัติตามคำแนะนำของพระนาง เริ่มทำให้ชีวิตของเราละม้ายคล้ายกับพระชนมชีพของพระคริสตเจ้ายิ่งขึ้น

จากความสัมพันธ์พิเศษของพระแม่มาเรียกับพระคริสตเจ้า ความสัมพันธ์ที่ทำให้พระนางทรงเป็น “พระชนนีพระเจ้า” (Theotokos) การวอนขอพระนางของเราในส่วนของบท “วันทามาริอา” จึงมีพลังในการขอ เรามอบชีวิตและเวลาสั้นใจของเราไว้ให้พระแม่ช่วยวอนขอพระเจ้าแทนเราในเวลาสำคัญนั้นด้วย

บท “สิริพึงมี”

34) การเพ่งพินิจทุกรูปแบบของคริสตชน ล้วนมีจุดหมายเพื่อถวายพระเกียรติแด่พระตรีเอกภาพ พระคริสตเจ้าทรงเป็นหนทางนำเราไปหาพระบิดาผ่านทางพระจิตเจ้า ถ้าเราเดินทางนี้จนถึงที่สุดเราจะมาหยุดอยู่เสมอกับพระธรรมล้ำลึกของสามพระบุคคล ซึ่งควรแก่การสรรเสริญ นมัสการและขอบพระคุณ จำเป็นต้องให้บท “สิริพึงมี” ซึ่งเป็นจุดยอดของการเพ่งพินิจ ได้รับความโดดเด่นในการสวดส่ายประจำ เมื่อมีการสวดพร้อมกัน อาจมีการขับร้องบทนี้ เพื่อเน้นว่าบทภาวนาทั้งหลายของคริสตชนมีโครงสร้างโดยธรรมชาติเกี่ยวกับพระตรีเอกภาพ

ขณะที่เราสวดบท “วันทามาริอา” บทหนึ่งถึงอีกบทหนึ่ง – ยิ่งเราตั้งใจรำพึงถึงธรรมล้ำลึกอย่างลึกซึ้งมากเพียงไร - เพราะความรักต่อพระคริสตเจ้าและต่อพระแม่มาเรีย การถวายเกียรติแด่พระตรีเอกภาพตอนปลายของทุกสืบบท “วันทามาริอา” ยิ่งจะต้องเป็นไม่ใช่การด่วนสรุปรวบยอด แต่ต้องเป็นการเพ่งพินิจอย่างที่เราควรจะเป็น คือเป็นการยกความคิดของเราให้เพ่งพินิจสวรรค์สูงสุด ทำให้เป็นเสมือนว่าเรากำลังมีประสบการณ์บนภูเขาทabor เป็นการชิมलगประสบการณ์เพ่งพินิจสภาพความเป็นอยู่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตของเรา “ที่นี่สบายน่าอยู่จริง” (ลก 9:33)

บทภาวนาสรุปลสั้น ๆ

35) ตามธรรมเนียมปฏิบัติทั่วไปทุกวันนี้ มักจะเพิ่มบทภาวนาสั้น ๆ หลังบท “สิริพึงมี” บทภาวนาที่ว่านี้แตกต่างกันไปตามสถานที่ เราไม่คิดว่าบทภาวนาสั้น ๆ นี้ไม่สำคัญ แต่ก็น่าสังเกตว่า การเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกน่าจะเกิดผลทางจิตใจสมบูรณ์ขึ้น ถ้าหากว่าเราจะสรุปธรรมล้ำลึกแต่ละข้อนั้นด้วยบทภาวนาเพื่อวอนขอผลของธรรมล้ำลึกข้อนั้นโดยตรง การปฏิบัติเช่นนี้จะทำให้การสวดส่ายประจำมีความสัมพันธ์กับชีวิตคริสตชนได้ดีขึ้น บทภาวนางดงามบทหนึ่งของพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์สนับสนุนความคิดนี้ เมื่อเชิญชวนให้เราวอนขอให้การรำพึงถึงธรรมล้ำลึกแห่งส่ายประจำชักนำเราให้ “ปฏิบัติตามที่ธรรมล้ำลึกเหล่านี้ กล่าวถึง และได้รับผลตามที่ธรรมล้ำลึกเหล่านี้สัญญาไว้ด้วย” (บทภาวนาของประธาน วันฉลองแม่พระแห่งส่ายประจำ จากหนังสือมิสซาจารย์โรมัน ปี 1960)

บทภาวนาสรุปลที่กล่าวนี้อาจมีรูปแบบได้มากมายดังที่เป็นอยู่ ด้วยวิธีนี้การสวดส่ายประจำก็จะมีรูปแบบสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมทางจิตใจของชุมชนคริสตชนกลุ่มต่าง ๆ จึงหวังได้ว่าสูตรต่าง ๆ เหล่านี้ ซึ่งได้รับการรับรองแล้วในสถานที่หรือตามสักการสถานต่าง ๆ ของแม่พระแห่งส่ายประจำ จะ

แพร่หลายอย่างกว้างขวาง ช่วยให้ประชากรของพระเจ้าได้รับผลประโยชน์จากชุมทรัพย์แท้จริงทางจิตใจ เหล่านี้ และแต่ละคนจะได้รับอาหารหล่อเลี้ยงการเพ่งพินิจส่วนตัวด้วย

สายประคำ

36) สายประคำนับเป็นอุปกรณ์ที่ใช้เป็นธรรมเนียมตลอดมาสำหรับการสวดแบบนี้ ถ้าจะพิจารณาโดยผิวเผิน เม็ดของสายประคำเป็นเพียงหน่วยนับจำนวนบท “วันทามาริอา” ที่สวดต่อเนื่องกันเท่านั้น แต่สายประคำยังอาจใช้เป็นสัญลักษณ์เพื่อช่วยให้ทำการเพ่งพินิจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นอีกด้วย

สิ่งแรกที่นำสังเกตคือไม้กางเขนที่เป็นจุดเริ่มและจุดจบของการสวดสายประคำ ชีวิตและคำภาวนาของผู้มีความเชื่อจึงมารวมอยู่ที่พระคริสตเจ้า ทุกสิ่งเริ่มต้นจากพระองค์และนำกลับมาหาพระองค์ ทุกสิ่งไปถึงพระบิดาผ่านทางพระองค์ในพระจิตเจ้า

สายประคำในฐานะอุปกรณ์ช่วยนับจำนวน เป็นเครื่องหมายว่าการสวดภาวนามีการก้าวหน้าอยู่เสมอ จึงชวนให้เราคิดอยู่เสมอว่าการเพ่งพินิจและความครบครันของคริสตชนเป็นการเดินทางก้าวหน้าที่ไม่มีการจบ บุญราศีบาร์โทโล ลองโก ยังคิดว่าสายประคำเป็นเสมือน “โซ่ทอง” ที่คล้องเราไว้กับพระเจ้า อย่างนุ่มนวล สะท้อนความสัมพันธ์ที่เรามีต่อพระเจ้าพระบิดาของเรา และยังสะท้อนความสัมพันธ์ “เยี่ยงบุตร” กับพระองค์ ทำให้เราขบร้องได้พร้อมๆกับพระแม่มารีย์ “ผู้รับใช้ของพระเจ้า” (ลก 1:38) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งพร้อมกับพระคริสตเจ้า ผู้ซึ่งแม้จะทรงเป็นพระเจ้า แต่ก็ทำตนเป็น “ทาส” เพราะความรักต่อเรา (เทียบ ฟป 2:7)

ความหมายทางสัญลักษณ์ของสายประคำยังอาจขยายต่อไป เมื่อเตือนใจเราให้คิดถึงความสัมพันธ์ต่างๆที่เรามีต่อกันฉันพี่น้อง ซึ่งรวมเป็นหนึ่งเดียวกันในพระคริสตเจ้า

การเริ่มต้นสวดสายประคำและตอนจบ

37) ในปัจจุบัน พระศาสนจักรตามที่ต่าง ๆ เริ่มต้นสวดสายประคำไม่เหมือนกันหลายวิธี บางแห่งเริ่มสวดสายประคำด้วยข้อความจากเพลงสดุดีที่ 70 “ข้าแต่พระเจ้า โปรดเสด็จมาช่วยเหลือเกื้อกูลข้าพเจ้า โปรดเถิด พระเจ้าข้า โปรดรีบมาช่วยข้าพเจ้าทั้งหลาย” เพื่อเสริมความสำคัญของผู้ที่กำลังจะภาวนาว่าตนขัดสนไม่อาจทำอะไรได้ถ้าพระเจ้าไม่ทรงช่วยเหลือ แต่ในที่อื่นการสวดสายประคำอาจเริ่มด้วยบท “ข้าพเจ้าเชื่อ” เพื่อแสดงความเชื่อซึ่งเป็นพื้นฐานของการเดินทางเพ่งพินิจที่กำลังจะเริ่มขึ้น ธรรมเนียมต่างๆเช่นนี้ใช้ได้ทั้งนั้น ตราบใดที่เตรียมจิตใจของเราได้เพื่อการเพ่งพินิจ การสวดสายประคำมักจบลงด้วยบทภาวนาตามพระประสงค์ของสมเด็จพระสันตะปาปา เป็นประหนึ่งการขยายวิสัยทัศน์ของผู้สวดภาวนาให้ครอบคลุมความต้องการทุกประการของพระศาสนจักรด้วย พระศาสนจักรมักประทานพระคุณการุญแก่ผู้สวดสายประคำโดยถูกวิธี ก็เพื่อส่งเสริมมิติเกี่ยวพระศาสนจักรประการนี้ของการสวดสายประคำนั่นเอง

การสวดสายประคำ ถ้าสวดเช่นนี้จนจบ ก็จะเป็นเสมือนการเดินทางฝ่ายจิตพร้อมกับพระแม่มารีย์ ที่เป็นมารดา อาจารย์ และผู้นำ คอยช่วยเหลือบรรดาสัตบุรุษด้วยคำภาวนาที่มีประสิทธิภาพของพระนาง จึงไม่น่าแปลกอะไรที่เมื่อสวดสายประคำจบแล้ว วิญญาณของเราซึ่งเพิ่งได้สัมผัสกับความรัก

บทสรุป

“สายประคำของพระแม่มาเรียเป็นโซ่ของคล้องเราไว้กับพระเจ้า”

39) เท่าที่กล่าวมาจนบัดนี้ ทำให้เห็นว่าธรรมเนียมการสวดสายประคำนี้เป็นที่นิยมมากเพียงใด เป็นการภาวนาแบบที่ง่าย แต่ก็ยังเป็นการภาวนาที่แสดงความคิดทางเทววิทยาอย่างลึกซึ้งอีกด้วย เหมาะสำหรับผู้ที่มีชีวิตที่วุ่นวายต้องการการเพ่งพินิจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

พระศาสนจักรสอนอยู่เสมอมาถึงประสิทธิภาพของการภาวนาแบบนี้ เมื่อต้องประสบกับปัญหายุ่งยากต่างๆ พระศาสนจักรมักเชิญชวนคริสตชนให้สวดสายประคำพร้อมกันอย่างสม่ำเสมอ ทุกครั้งที่พระศาสนจักรถูกคุกคาม การสวดสายประคำมักจะมีส่วนช่วยในการช่วยเหลือพระศาสนจักรให้พ้นจากภัยคุกคามเหล่านี้เสมอมา และแม่พระแห่งสายประคำได้รับการประกาศว่าเป็นผู้ช่วยวอนขอพระเจ้าให้ทรงช่วยเหลือเช่นนี้

วันนี้ ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะเชิญชวนให้ทุกคนสวดสายประคำ – ดังที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้น – เพื่อวอนขอสันติภาพสำหรับโลกและสันติภาพของทุกคนรอบตัว

สันติภาพ

40) สหัตวรรษใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นนี้มีความยุ่งยากที่ท้าทายหลายประการ ชวนให้เราเชื่อว่าความช่วยเหลือจากเบื้องบนเท่านั้น จะช่วยแนะนำจิตใจของผู้ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในสถานการณ์ที่ขัดแย้ง และของผู้นำชะตากรรมของชาติต่างๆ เพื่อเราจะมีหวังถึงอนาคตที่แจ่มใสกว่านี้ได้

การสวดสายประคำมีธรรมชาติเป็นการสวดภาวนาเพื่อสันติภาพ เพราะเป็นการเพ่งพินิจพระคริสตเจ้า องค์สันติราชา “พระองค์คือสันติของเรา” (อฟ 2:14) ทุกคนที่ทำตนให้ละม้ายกับพระธรรมล้ำลึกของพระคริสตเจ้า – ซึ่งก็เป็นเจตนาของการสวดสายประคำอยู่แล้ว – ย่อมรู้เคล็ดลับเพื่อสร้างสันติภาพ และทำให้เคล็ดลับนี้เป็นแผนชีวิตของตน ยิ่งกว่านั้น การสวดสายประคำซึ่งมีลักษณะเป็นการรำพึงภาวนา เพราะการค่อยๆ สวดบท “วันทามาริอา” ต่อเนื่องกันไป ยังทำให้ผู้สวดมีจิตใจสงบ พร้อมทั้งจะสัมผัสกับสันติแท้จริงที่พระคริสตเจ้าผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพประทานให้ (เทียบ ยน 14:27; 20:21) อย่างลึกซึ้งภายในจิตใจ และเผยแผ่สันตินี้แก่ผู้ที่อยู่รอบข้างได้อีกด้วย

การสวดสายประคำยังเป็นการภาวนาเพื่อสันติภาพ เพราะความรักเป็นผลของการสวดแบบนี้ ถ้าเราสวดสายประคำโดยคิดคำนึงอย่างดี การสวดนี้ย่อมพาเราไปพบกับพระคริสตเจ้าในธรรมล้ำลึกต่างๆ ของพระองค์ ทำให้เราแลเห็นพระพักตร์ของพระคริสตเจ้าในบรรดาพี่น้อง โดยเฉพาะของผู้ที่กำลังทนทุกข์ เราจะเพ่งพินิจธรรมล้ำลึกของพระกุมารที่เมืองเบธเลเฮมในธรรมล้ำลึกแห่งความยินดีได้อย่างไร ถ้าเราไม่ต้องการต้อนรับ ปกป้องและส่งเสริมชีวิต ไม่ต้องการช่วยเหลือบรรดาเด็กที่กำลังทนทุกข์อยู่ทั่วโลก เราจะติดตามพระยุคลบาทของพระคริสตเจ้าผู้ทรงเผยความจริงในธรรมล้ำลึกแห่งความสว่างได้อย่างไร ถ้าเราไม่ต้องการเป็นพยานถึง “ความสุขแท้” ที่ทรงสอนในชีวิตของเรา เราจะเพ่งพินิจพระคริสตเจ้าทรงแบกไม้กางเขนและทรงถูกตรึงกางเขนได้อย่างไร ถ้าไม่ยากเป็น “ซีโมนชาวไซรีน” พร้อมจะช่วยเหลือบรรดาพี่น้องที่กำลังประสบความทุกข์ยากและหมดหวัง ในที่สุด เราจะมองดูพระสิริรุ่งโรจน์ของพระคริสต

...และลูก ๆ

42) เป็นการนำชื่นชมและมีประโยชน์ที่จะสวดส่ายประจำขอให้ ลูก ๆ ได้เติบโตและพัฒนาขึ้น การสวดส่ายประจำติดตามพระชนมชีพของพระคริสตเจ้า นับตั้งแต่ทรงปฏิสนธิในครรภ์ของพระมารดาจนจนถึงพระชนม์ แล้วทรงกลับคืนพระชนมชีพและประทับในสวรรค์อย่างรุ่งโรจน์ พ่อแม่ที่ยังมีความลำบากมากขึ้นในการติดตามลูก ๆ ในช่วงเวลาต่าง ๆ แห่งชีวิต ในสังคมที่พัฒนาด้วยเทคโนโลยี การสื่อสารมวลชนและโลกาภิวัตน์นี้ ทุกสิ่งมีแต่ความรวดเร็ว และช่องว่างระหว่างวัยยิ่งขยายกว้างออกไปยิ่งขึ้นทุกวัน ข่าวสารและเหตุการณ์ไม่คาดฝันซึ่งเกิดขึ้นในที่ต่าง ๆ แทรกเข้ามาในชีวิตของเด็กและเยาวชนได้อย่างรวดเร็ว พ่อแม่หลายคนต่างรู้สึกไม่สบายใจถึงอันตรายที่ลูก ๆ ของตนกำลังเผชิญอยู่หลายครั้งพ่อแม่ต้องรู้สึกผิดหวังมาก ๆ เมื่อลูก ๆ ของตนไม่อาจต่อต้านพิษภัยของยาเสพติด การปล่อยตัวปล่อยใจ การใช้ความรุนแรง และความรู้สึกว่าชีวิตนี้ไร้ความหมายและหมดหวัง

การสวดส่ายประจำ เพื่อลูก ๆ หรือยิ่งกว่านั้น พร้อมกับลูก ๆ ฝึกฝนเขาตั้งแต่เยาว์วัยให้มีประสบการณ์ “หยุดพักเพื่อภาวนา” พร้อมกับครอบครัวทุกวัน แม้จะไม่ใช่การแก้ปัญหาได้ทุกอย่าง แต่ก็เป็นการช่วยเหลือทางจิตใจที่ไม่ควรมองข้าม บางคนอาจแย้งว่าการสวดส่ายประจำดูเหมือนจะไม่เหมาะกับบรรณนิยามของเด็กและเยาวชนในปัจจุบัน แต่การไม่เห็นด้วยนี้อาจมุ่งไปที่วิธีการสวดที่ไม่เหมาะสมมากกว่า ยิ่งกว่านั้น เราเห็นแล้วว่าการสวดส่ายประจำมีโครงสร้างและวิธีการอย่างไร จึงไม่น่าจะมีสิ่งใดที่ทำให้เด็ก ๆ และเยาวชนสวดส่ายประจำไม่ได้ - ทั้งในครอบครัวหรือรวมกันเป็นกลุ่ม - โดยใช้สัญลักษณ์และอุปกรณ์ช่วยให้เข้าใจและซาบซึ้งถึงความหมายมากขึ้น ทำให้ไม่จึงไม่ทอดลองดูเล่า งานอภิบาลเยาวชนในทางสร้างเสริม จริงจัง มีความคิดริเริ่ม - ดังที่เห็นได้จากงานวันเยาวชนโลก - อาจบังเกิดผลสำเร็จได้อย่างน่าชื่นชม อาศัยความช่วยเหลือจากพระเจ้า ถ้าเรารู้จักแนะนำเยาวชนให้รู้จักการสวดส่ายประจำเป็นอย่างดี ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าบรรดาเยาวชนจะทำให้บรรดาผู้ใหญ่ต้องแปลกใจ ด้วยวิธีการที่เยาวชนรู้จักทำให้การภาวนานี้เป็นของตนและสวดภาวนาด้วยความกระตือรือร้นตามวัยของตนด้วย

การสวดส่ายประจำเป็นชุมชนที่ควรที่จะต้องค้นหาให้พบ

43) พี่น้องที่รักยิ่ง ชุมชนคริสตชนควรจะค้นพบการสวดภาวนาที่ง่าย แต่ในขณะเดียวกันก็มีความหมายอย่างมากด้วยอีกครั้งหนึ่ง เราจึงทำดังนี้กันเถิดในปีนี้ ให้เป็นการย้ำแนวทางที่ข้าพเจ้าเคยกล่าวไว้ในสมณสาสน์ *Novo Millennio Ineunte* ที่พระศาสนจักรท้องถิ่นหลายแห่งใช้เป็นหลักในการวางแผนส่งเสริมงานอภิบาลซึ่งจะบังเกิดผลในอนาคตอันใกล้

บรรดาพี่น้องพระสังฆราช พระสงฆ์ และสังฆานุกร รวมทั้งผู้ร่วมงานอภิบาล ในหน้าที่ต่าง ๆ ที่รัก ขอท่านแต่ละคนได้สัมผัสกับความงดงามของการสวดส่ายประจำ และให้การส่งเสริมด้วย

ท่านทั้งหลายที่เป็นนักเทววิทยา ข้าพเจ้าก็วางใจท่านด้วยเช่นเดียวกัน ขอให้ท่านใช้การศึกษา ค้นคว้าอย่างชาญฉลาดและจริงจัง โดยมีพื้นฐานอยู่บนพระวาจาของพระเจ้าและบนประสบการณ์ของประชากรคริสตชน ช่วยให้พบหลักฐานทางพระคัมภีร์และความหมายทางจิตใจมากมายของการสวดภาวนาซึ่งเป็นที่รู้จักมานานแล้วนี้ด้วย

บรรดาผู้ถวายตนแด่พระเจ้าทั้งชายและหญิง ข้าพเจ้ายังมีความหวังใจท่านอย่างมากด้วย ท่านทั้งหลายได้รับเรียกเป็นพิเศษให้มารับคำสอนจากพระแม่มารีย์เพื่อจะได้รู้จักเพ่งพินิจพระพักตร์ของพระคริสตเจ้า

ข้าพเจ้าขอกล่าวกับพี่น้องทุกคนจากทุกสภาพชีวิต คือกับครอบครัวคริสตชน กับท่านที่เจ็บป่วย และชรา กับท่านที่เป็นเยาวชน ท่านจงหยิบสายประคำขึ้นมามีอีกครั้งหนึ่งเถิด ท่านจะพบว่าการสวดสายประคำสะท้อนพระวาจาในพระคัมภีร์ สอดคล้องกับพิธีกรรมศักดิ์สิทธิ์และกับชีวิตประจำวันของท่าน

ขออย่าให้คำเชิญชวนนี้ของข้าพเจ้าผ่านหูท่านไปเฉยๆ ขณะที่ข้าพเจ้าเริ่มปีที่สี่สิบห้าแห่งสมณสมัยของข้าพเจ้านี้ ข้าพเจ้าขอมอบสมณสาสน์ฉบับนี้ไว้ในพระหัตถ์ของพระแม่มารีย์พรหมจารี ข้าพเจ้าขอส่งจิตใจกราบลงต่อหน้าพระรูปของพระแม่ในสักการสถานที่ท่านบุญราศีบาร์โทโล ลองโก ธรรมทูตแห่งสายประคำ ได้สร้างถวายแด่พระนาง ข้าพเจ้ายินดีใช้ถ้อยคำที่ท่านใช้สรุปบทภาวนาขอพระราชินีแห่งสายประคำ ซึ่งทุกคนรู้จักดีดังนี้ “สายประคำศักดิ์สิทธิ์ของพระแม่มารีย์ ซึ่งเป็นโซ่ทองที่คล้องเราไว้กับพระเจ้า เป็นสายสัมพันธ์ความรักที่เชื่อมเราไว้กับบรรดาทูตสวรรค์ เป็นป้อมปราการที่ช่วยชีวิตให้พ้นจากการจู่โจมของนรก เป็นท่าเรือที่ช่วยให้พ้นจากการอัปปาง เราจะไม่วันทิ้งเจ้าเลย เจ้าจะเป็นความบรรเทาของเราในวาระสุดท้ายแห่งชีวิต เราจะจุมพิตเจ้าขณะที่ชีวิตของเราจะออกจากร่าง ข้าแต่พระราชินีแห่งสายประคำแห่งป้อมเปย์ ถ้อยคำสุดท้ายจากปากของข้าพเจ้าทั้งหลายจะเป็นพระนามของพระนาง ข้าแต่พระมารดาน่ารักยิ่ง พระนางผู้ทรงเป็นที่พึ่งของคนบาป ผู้บรรเทายิ่งใหญ่ของผู้ทุกข์ยาก ขอพระนางจงได้รับพระพรทั่วทุกแห่งหน บัดนี้และตลอดไป ทั้งบนแผ่นดินและในสวรรค์”

จากสำนักวาติกัน วันที่ 16 เดือนตุลาคม 2002
เริ่มปีที่สี่สิบห้าในสมณสมัยของข้าพเจ้า
ยอห์น ปอล ที่ 2

ทศไนย์ คมกฤษ แปล
ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล “บ้านผู้หว่าน”
สามพราน 19 มกราคม 2003.